

KORĖJOJE JV ARMIJA PRIVERSTA TRAUKTIS

UNIJO TARIASI SU PRAMONĖS ORGANIZATORIUM SYMINGTON

James Byrnes ir Olin Johnston laimėjo pirminius rinkimus South Carolinoje

WASHINGTON, D. C., liep. 12 d. — Didelių darbininkų unijų vadai šiandien tarėsi su JAV pramonės organizatorių Symington.

Pasitarimo metu darbininkų atstovai įrodinėjo Symingtonui, kad krašto apsaugos reikalai būtų lengviau ir geriau tvarkomi, jei darbininkų atstovai galėtų dalyvauti pramonės organizavime.

Unijos nori, kad pramonės organizatoriaus pavaduotijai būtų paskirtas darbininkų atstovas. Pranešama, kad Symington labai patenkintas tokia darbininkų iniciatyva.

Byrnes bus S. Carolinos gubernatorius

COLUMBIA, C. — Buvęs valstybės sekretorius James F. Byrnes laimėjo pirminius rinkimus į valstybės gubernatorių. Manoma, kad jis bus išrinktas gubernatorium. Byrnes gavo žymiai daugiau balsų negu trys jo oponentai.

Sen. Olin D. Johnston taip pat laimėjo rinkimus. Jam teko vesti labai aštri kova prieš gubernatorių J. Strom Thurmond, kurį pietiečiai buvo pastatę kandidatūrai į prezidentus. Johnston gavo 132,393 balsus, o Thurmond gavo 124,011.

Byrnes kritikuoja Trumano administraciją, bet nesirengia trauktis iš demokratų partijos.

Britai tariaisi su JAV ir Rusija

LONDONAS. — Vakar vakare ambasadorius Lewis Douglas tarėsi su užsienio ministeriu Ernest Bevin. Pasikalbėjimas vyko ligoninėje, kur Bevin gydosi nuo operacijos.

Dienos metu su Bevinu tarėsi Hector McNeil. Chicago "Sun-Times" korespondentas Fr. Kuh sako, kad amerikiečiai tariaisi su britais dėl derybų su Rusija.

Diplomatai bijo, kad Korėjos kovos neišsplestų ir nepersimstų į kitas sritis. Vakar britų ambasadorius Kelly Korėjos reikalais tarėsi su Andrei Gromyko.

Žydai pagerbė Raudonąją Armiją

TELAVIVAS, Izraelis. — Birželio 25 d. Jeruzalės srityje buvo oficialiai pagerbta Raudonoji Armija. Minėtą dieną žydai pasodino 185 medžius.

Naujai užvestas miškelis yra žydų padėka sovietų armijai. Tantai yra ne paskiros grupės, bet visos Izraelio valdžios padėka. Miškelio sodinimo ceremonijoje dalyvavo Rusijos, Rumunijos, Lenkijos ir Čekoslovakijos ministrai.

Ben Gurion vyriausybę ceremonijose atstovavo švietimo ir susisiekimo ministrai. Kalbų metu ministrai dėkojo rusams už kovas prieš vokiečius ir už Izraeliui suteiktą paramą.

Komunistai kėsinaisi į Makedoniją

STAMBULAS, Turkija. — Geria informuoti asmenys mano, kad komunistai bandys sukelti neramumus Jugoslavijos ir graikų Makedonijoje.

Bulgarai sutraukė gausias karo jėgas į minėtą pasienį. Komunistai jau seniai veda propagandą už nepriklausomą Makedoniją.

Jei nepavyks visiškai atskirti Makedonijos, tai gali pavykti sukelti pilietinį karą.

RUSAI VADOVAUJA BULGARŲ KARIUOMENEI

Raudonojoje Armijoje tarnavęs 40 metų gen. Peter Pančevskis padarytas Bulgarijos krašto apsaugos ministru. Kitas Bulgarijoje gimęs, bet sovietų armijoje ilgai tarnavęs kariškis, gen. Assen Grekov, paskirtas ministerio pavaduotoju.

Sovietų armijos gen. Novikov paskirtas 2-ros bulgarų armijos vadu. Josios štabas yra Plovdiv mieste. Kelios bulgarų divizijos iš Rumunijos pasienio permes- tos į jugoslavų ir graikų pasienį.

Negalės prisijungti Vakarų Afrikos

HAGA, Olandija. — Tarptautinis Teismas sako, kad Pietų Afrikos Sąjunga neturi teisės prisijungti Pietų Vakarų Afrikos.

Šią sritį 1920 metais Tautų Sąjunga atidavė Pietų Afrikos globai. Ji buvo įpareigota kiekvieną metą informuoti Tautų Sąjungą apie 300.000 gyventojų būklę.

Prieš porą metų Pietų Afrika pareiškė norą prisijungti Vakarų Afrikai ir atsisakė siųsti informacijas Jungtinėms Tautoms.

—Harold Stassen labai nepatenkintas finansų departamento projektu kontroliuoti universitetų finansu. Jis sako, kad tai būtų pasikėsinimas prieš universitetų autonomiją.

—Kum upę perėję JAV kareiviai pasakoja, kad vietoj vieno JAV kario, komunistai turi 20. Keliems amerikiečiams priešais iš rankų išmušė šautuvus. Komunistai labai gerai ginkluoti ir amerikiečių centrų puola iš visų pusių.

—Generolas Collins ir gen. Vandenberg trečiadienį atskrido į Tokijo. Aerodrome juos pasitiko gen. Douglas MacArthur. Jie dū tarsi su gen. MacArthur štabo nariais.

—Naujai išskirti JAV daliniai užėmė Kum upės fronto linijas. Kasdien Korėjoje iškeliami vis nauji daliniai. Ten atvežama naujų ir galingesnių ginklų.

—Vien tik Chichowan fronto ruožė komunistai turėjo tris divizijas, o amerikiečiai ten galėjo pasiųsti tik vieną batalioną.

—Wisconsinio sūrių gamintojai ši pavasarį pagamino nepaprastai daug sūrių.

Iš komunistų atimtas tankas

Amerikos karininkai apžiūrėję tanką, kuris pateko į amerikiečių rankas Korėjoje. Tankas priklausė komunistams. Amerikos kariai yra: Kpt. Charles Fischer ir Kpt. James Constantine.

SURABAJOJE JAV ATIDARYTAS AMERIKOS KONSULATAS

Vicekonsulas skaito NAUJIENAS, kad gautų informaciją iš lietuvių gyvenimo

Brooklyne gyvenęs Juozas Ambraziejus gavo iš Surabajos savo dukters Genės Čižauskienės laišką. Josios vyras Albertas Čižauskas, Amerikoje gimęs ir mokslus baigęs lietuvių vaik- kas, buvo pasiųstas į Indoneziją pirmo JAV konsulato organizuoti ir atidaryti. Kelionė į Indoneziją buvo sunki ir pirmieji organizavimo darbai taip pat buvo sunkūs. Teko dirbti ne tik- tai vicekonsului, bet ir jojo žmonai. Ponia Čižauskienė ši- taip rašo savo tėvui:

"Gegužio 27 dieną buvo iškilmingai atidarytas pirmas Amerikos konsulatų Surabajoje. Į atidarymą buvo sukviečia 300 asmenų. — visi atsakom- gi valdžios pareigūnai ir biznie- riai. Mano vyru tris valandas teko spausiti ranką ateinantiems ir išeinantiems svečiams. Man pačiai teko pagelbėti ruošti val- gius ir rūpintis svečiais.

KONSULATAS LABAI GRAŽIOJE VIETOJE

Naujai atidarytas Amerikos konsulatų yra labai gražioje vietoje, puošniai įrengtuose namuose.

Vyriausio JAV konsulu yra Mr. Mill. Mano vyrui tenka eiti vicekonsulo pareigas. Be to, konsulate dar yra du ofiso darbininkai — sekretorius ir raštinė- šės tarnautojas. JAV pareigū- nas visuomeniniams santykiams palaikyti ir 8 čia gimę asmenys. Išvykus Mr. Mill, mano vyrui teks tvarkyti visus konsulato reikalus.

Šiomis dienomis vyras gavo laišką iš valstybės departamen- to, kuriame reiškiamas pasiten- kinimas jo parašytais straipsniais apie vietos ūkį ir darbi- ninkų gyvenimą.

VIETOS GYVENTOJAMS TEKS SUNKIAI DIRBTI

Indonezijos gyventojai, nese- niai gavę nepriklausomybę ir teisę savarankiškai tvarkyti sa- vo reikalus, dar visko nesupran- ta ir neaprėpia. Vienas kitas mano, kad nepriklausomybė pa- ti jiems viską atneš; nesuvokia, kad jiems teks sunkiai dirbti.

kol aptvarkys visus savo kra- sto reikalus.

Ne viskas čia taip sklandžiai eina, kaip galėtų eiti. Dažnai kyla streikai, vienur kitur už- pulikai ardo tvarką ir dar nėra reikalingos ramybės.

Bet viskas čia netrukus pa- gerės ir susitvarkys. Svarbu, kad vietos gyventojai suprastų, jog reikalinga tvarka ir ramy- bė naudingam darbui ir geres- niam gyvenimui.

KOMUNIZMAS INDONEZIJOS NEPAVOJINGAS

Komunizmas Indonezijoje dar nepavojingas, bet vienas kitas pradeda domėtis Kinijos įvy- kiais.

Indonezijoje yra maža, bet labai aktyvi komunistų grupė, kuri bando įlti į darbininkų unijas. Šioje srityje reikalingas labai atsargus darbas.

SU VIETINIAIS KALBA LIETUVIŠKAI

Mes turime gražų kelių kam- barių butą, turime geras tar- naites. Mano vyras su jomis nesusikalba, bet man jau pa- vyksta.

Kada negaliu joms ko nors angliškai išaiškinti, tai pavar- toju lietuvišką žodį. Pasakau, pamojau ranka. Atrodo, kad jos supranta.

Dėkojame Jums už Naujie- nas. Jose randame gerų ir įdo- mių pasiskaitymų. Be to, jos atneša informaciją iš lietuvių gyvenimo, darbų ir kovų."

—Amerikos laivyno vadovy- bė išvilko iš apsaugos uosto du karo laivus, kurie bus naudo- jami karo medžiagai ir kareivi-ams vežti į Korėją. Laivai ke- lis metus prastovėjo Seattle, Wash., uoste.

"NAUJIENŲ"

raštinė atdara kasdien nuo 9 ryto iki 5 vak., šeštadienį nuo 9 iki 12-tos dienos, sekmadienį už- daryta.

Vėliausios Žinios

—Amerikiečiai yra pasiruošę sprogdinti visus Kum upės til- tus, kai paskutiniai Jungtinių Tautų daliniai persikels kiton pusėn.

—Nevados sen. McCarran rei- kalauja, kad JAV tuojau nu- trauktų diplomatinis santykius su Sovietų Sąjunga ir kitomis išskamšinėmis valdžiomis. Tantai bent neleis Maskvos agentam šnipinėti Amerikoje. Naudos iš- tų santykių nesą jokios.

—Dean Acheson sako, kad ki- tos tautos taip pat rengiasi siųsti karo jėgas į Korėją. Jis atsisakė pasakyti, kurios val- stybės planuoja tai daryti. Se- kretorius labai rimtai išėjo Kremlį ir pavergtų kraštų ko- munistus, kad dar viena agresija sudarytų labai rimtą pavojų viso pasaulio taikai.

—Atrodo, kad pietų valsty- bių demokratų vadovybė dabar pereis į James F. Byrnes ran- kas. Byrnes gavo žymiai dau- giau balsų negu Thurmond. Po- litikai apskaičiuoja, kad Byrnes gali daugiau pakenkti adminis- tracijai negu Thurmond.

—Rene Plevin sudarė naują prancūzų vyriausybę, kurios sąstata yra keli socialistai.

—Jugoslavijos vyriausybė pa- sakoja, kad motorizuoti Bulga- rijos kariuomenės daliniai trau- kiami į Jugoslavijos pasienį.

—Liepos 25 d. AFL ir CIO vadai Washingtonė pradės pasi- tarimus šioms darbininkų orga- nizacijoms sujungti. Abiejų or- ganizacijų centrai vakar šiuo reikalu paskelbė bendrą praneši- mą.

—Pranešimai iš Korėjos fronto sako, kad rytiniame fronto ruožė atsirado viena Ki- nijos komunistų divizija. Jei šios žinios pasitvirtintų, tai ta- da Korėjos kovos įgaity visai kitokį pobūdį. JAV karo vado- vybė nenorėtų, kad kovon mes- tųsi patyrusios komunistų divi- zijos.

—Vakar tebekrito vertybės New Yorko biržoje. Pasakojā- ma, kad prarastas ištisas bili- jonas dolerių. Kai kurios akci- jos nukrito po 12 dolerių.

—Saugumo tarybos pirminin- kas Arne Sunde norėtų, kad valstybės teiktų Jungtinių Tau- tų karo jėgoms ūkišką paramą. Jam atrodo, kad neapsimoka siųsti mažus dalinius.

KARO VADAI TIKISI SUSTABDYTI KOMUNISTUS PRIE KUM UPĖS

Komunistai vakar užėmė Chochiwan miestelį, giriasi paėmę nelaisvėn 200 amerikiečių

TOKIJO, Japonija, liep. 12 d. — Amerikos karo jėgos šian- dien buvo priverstos trauktis kiton Kum upės pusėn, sako gen. Douglas MacArthur prane- šimas. Amerikiečiams pavyko tvarkingai atitraukti karo jėgas 60 mylių fronto ruožė.

Komunistai šiandien okupavo Chochiwan miestelį, kuris yra tiksliai 20 mylių atstumoje nuo Kum upės. JAV karo vadovybė paliko Chochiwan ir kitose vie- tose mažus kareivių būrelius, kad jie sustabdytų prieštą, kol- kiti daliniai persikels per upę.

Šiandien ryte frontuose buvo ramu, bet apie pietus komuni- stų artilerija pradėjo apšaudyti miestelį. Priešas išgriovė beveik visus molinius namelius. Vėliau komunistų karo jėgos pradėjo artėti prie miesto iš trijų pusių. Chochiwanė buvęs negausus amerikiečių dalinys ligi pasku- tinių priešinosi komunistams.

Pyongyang radijas pasakoja, kad Chochiwan kovų metu žuvo 700 JAV kareivių. Komunistai giriasi, kad jiems pavykė pa- imti nelaisvėn 200 amerikiečių. Tuo pačiu metu jie pasakoja, kad sunaikino 15 Amerikos tan- kų, daugelį sunkvežimių ir pa- ėmė 1,100 šautuvų. JAV karo vadovybė nepatvirtino šių žinių.

Amerikos ir Australijos avia- cija šiandien negalėjo taip ener- gingai puliti priešo. Blogas oras neleido lėkūnoms skristi. Avia- cijos vadovybė patenkinta pasi- traukimu. Lakūnai dabar žinos, jog reikia puliti kiekvieną kitą upės pusę esančią poziciją.

JAV karo vadovybė mano, kad Kum upė padės laikinai su- stabdyti prieštą. Vietomis upė yra 200 jardų pločio ir 6 pėdų gylio. Nuslugus vandeniui, ji yra siauresnė, bet dabar prieštui būtų gana sunku per ją persi- kelti. Tuo tarpu amerikiečiai tikisi gauti daugiau atsargų, kad vėliau galėtų puliti komunistus.

Vakar lakūnai padarė prieštui didelių nuostolių. Chonan srity- je jiems pavyko iškelti į padan- ges naujai sudarytą prieštą karo medžiagos sandėlį. Kitiems lakū- nams pavyko išsprogdinti Osan srityje esančią geležinkelio stotį ir tiltą. Australijos lakūnams pavyko sunaikinti 6 prieštą tan- kus ir 50 sunkvežimių.

Apskaičiuojama, kad pirma- dienį ir antradienį Amerikos ir Australijos lakūnai sunaikino 45 komunistų tankus. Didieji Amerikos lėktuvai puolė priešo karo centrus Wongju ir Chi- chon srityse.

STALINAS DUODA KOMUNISTAMS TANKUS, NAUJUS SUNKVEŽIMUS

Korėjoje amerikiečiai atėmė kelis sovietų automobilius, nuvažiavusius tik 500 mylių

Kovoje žuvo JAV pulk. Martin

TOKIJO, Japonija. — Korė- jos kovų metu žuvo JAV pulk. Robert R. Martin, sako gen. D. MacArthur štabas.

Liepos 8 dieną jis vadovavo kovoms Chonan fronto ruožė.

Pulk. Martin parodė didelį didvyriškumą, kada priartėjo komunistų tankas prie ameri- kiečių pozicijų. Pirmą jis įsakė greta esantiems daliniams gin- ti pozicijas, o vėliau jis pats metė rankines granatas ir va- dovavo buvukai, kai komunistų tankas buvo 20 jardų atstumo- je.

Nepripažįsta tikėjimo laisvės

TORONTO, Can. — Tikėjimo laisvės nėra tose valstybėse, kur įsigali katalikai; sako Pasaulio Bažnyčių Taryba. Kur bažnyčia susitaria su valstybe, ten perse- kiojami protestantai.

Taryba sako, kad protestan- tai negali laisvai išpažinti savo tikėjimo diktatoriaus Franko valdomoj Ispanijoje, Italijoje, Airijoje, Portugalijoje, Argen- tinoje, Kolumbijoje ir Belgijos Kongo srityje.

Minėtuose kraštuose katalikų bažnyčia daro įtakos į valstybę, kad persekiotų kitaip tikinčius žmones.

—Gen. Eisenhower tariaisi su gen. Marshall įvairiais karo rei- kalais.

PAMIŠĖLĖ

MARIJA STEIKONIENE
LYRINIS PASAKOJIMAS

Kasdien pro kalvio Paliūno trobas praeidavo pamišėlė. Nebejauna moteris: ištaršytais plaukais ir klaidiom degančiom akim. — Kartais ji praeidavo tyli, ramiai šnabždėdama: —

— Tu kunigas, Juliau? Kunigėlis tu — ką? — Gi dažnai prabėgdavo kvatodama, plėsdama nuo savęs drabužius, nuo galvos plaukus ir garsiai šaukdama: —

— Užmuškite mane. Pasmaukit mane. Aš nužudžiau savo sūnų... savo Juliuką.

Ir kasdien ji traukia į tą pačią, į tą vieną pusę — Pavirinėčių kapų link.

Kiekvieną kartą, kada prabėgdavo ar praslinkdavo pro Paliūną pamišėlė, nutildavo kalvė smūgiai, kalvis neužiom išleisdavo kūjį iš rankų ir sunkiai atsidsidavo.

— Pražudė savo ir savo sūnaus gyvenimą. — Ir tada kalvio Paliūno akyse atsistodavo duos, protinga našlė Rajalienė ir jos sūnus Julius.

Turėjo Rajalienė Pavirinėčius palivarką liepų, klevų prižiūrimą ir sūnų, sūnų mokslus einantį, išbalusį ir tamsiom, kaip rudens naktis akim. Jis buvo toks lieknas ir jautrus, kaip beržas vienišas, tylus prie vartų jo tėviškės.

— Tas Rajaliokas tempiasi, kaip strūna.

— Visai į amžiną atilsį tėvų nusidavęs, — dalindavos vyrai sustoję šventorių, kada Julius parvažiuotų vasarai į namus, pasirodydavo parapijos bažnyčioj.

— Už širdies griežia tas jo smuikavimas, — šnabždėdavo moterėlės bažnyčioj, kai Julius

per sumą smuikuodavo. Sutar-davo vargonai ir Rajalio smuikas. Per moterų skruostus slinkdavo ašaros ir ištiksdavo ant stovų maldaknygių, iš kurių kyšojo rūtos ir kvepią žirnikai.

— Čiupryna to Rajalioko, kaip smala, — nužiūrėdavo į Julijų ne viena per atlaisius.

— Ir skruostai balti kaip pienas, — pirtardavo kita. — Nugirdavo, pajausdavo tai Rajalienė. Ir dar daugiau mylėjo savo sūnų, dar daugiau jį lepino. Už savo Juliuką ji būtų atidavusi ne tik visus Pavirinėčius su liepom, klevais ir puria žeme, bet ir savo gyvenimą. — Mylėjo Rajalienė Julijų, juo didžiavosi ir gyvenimu džiaugėsi.

Tuokart žygiavo, niūniavo, karstėsi liepų ir klevų šakomis žalias, įpusėjęs Julijui dvidešimt pirmas pavasaris. Ir parvažiuos neužilgo mylimas motinos sūnus į sodžių... parvažiuos gimnaziją baigęs, parvažiuos toks ramus, išbalęs. Tą vakarą išsilies Pavirinėčius smuiko rauda, išeis Pavirinėčių žmonės iš trobų, įsiklausys, dustels ir pasakys: —

— Rajaliukas jau parvažiuavo. Ši pavasarį dar graudžiau smuiką virkdo. — Gi Rajalienė klausys, klausys... žiūrės, žiūrės, nenuleisdama akių iš sūnų ir džiaugsmas netilps jos krūtinėj.

Parvažiuos... laukė... ir parvažiuo. Ir panoro, nutarė motina šį pavasarį mokslus baigusiam sūnui ką tik parvažiuosiam savo širdį atverti prieš jį, ilgai nešiota, išpuoselėtą troškimą išklot. — Ilgai kalbėjo, ašarojo Rajalienė ir

Illinois valstybės gubernatorius Adlai Stevenson (kairėje) važiuoja smuikajame tanke. Kartu su juo yra generolas Richard Smith. Nuotrauka buvo nuimta McCoy stovykloje (Wis.), kur buvo daromi manevrai.

stengėsi sūnų sugraudinti, įtikinti: —

— Tu kunigėlis būsi, Juliau. Mūsų bažnyčioj sumą laikysi... Švenčiausiąjį smuikys. Mūsų namams ir giminei garbė suteiks, — pro ašaras šypsojos Rajalienė.

— Kunigu būti?... Ne motin, kunigu nebūsiu, — lėtas Julius staiga prabilo ir jo išbalę skruostai raudonumo įgaivo.

— Tu į kunigus eisi. Dievui tarnauti turi. Kiti kuo savo sūnaus matyt nenoriu. Tik kunigu tave matydama ramiai užmerksiu akis, — pabrėždama žodžius tikino motina.

— Konservatorijon, motule... mokytiis groti smuiku stosiu. Galėsiu didžiausiose bažnyčiose koncertuoti. Be to, balso, motin, neturiu, koks iš manęs kunigas būtų. Kuniguosna eiti širdis man netraukia, — vėl išbalė Julius ir tyliai ant gonų parymo. Tą vakarą ilgai, ilgai Julius virkdė smuiką.

— Viešpatie, Julius į kunigus išeis, — atsiduso klėtin įsmukdama Rajalienės pusmergė Anciotė.

Gi tuokart niūniavo, karstėsi liepų ir klevų šakomis žalias, įpusėjęs Julijui dvidešimt pirmas pavasaris ir bučiuodamas purienomis pakvėpusius žemės skruostus, apvaisino žemės našų kūną.

Siuto, švaistės raudonlūpė vasara laukais ir pievom. Karštais auksiniais syvais žemę ir žmones nugirdė. Tankiai plakė ir svaigo širdys dirbančių laukuose bernų krūtinėse. — Ir tokią vasaros dieną Julius sutiko mergaitę, merginą žydrių akių ir šviesiom kasom. — Patį senai pažįstu. Per škaplierines bažnyčioj smuiku grojant girdėjau... — kalbėjo mergina į Julijų nežiūrėdama, įsibridus Virinton, vandenį sėmdama.

— Pavirinėčius tokios nepažinojau, — painiojos Rajaliui žodžiai.

— Tai mat apylinkės žmonių nepažįsti, — juokėsi jaunystės jos lūpose, akyse ir visame kūne.

— Kaip nepažįstu. Visus pažįstu, — susigriebė Julius.

— Girdėjau pats Kaune gimnaziją baigė. Aš Ukmergėje mokaus. Ir šią vasarą čia prie Virintos pas dėdę Paliūną praleisiu. Ana matai prie vieškelio kalvė.

— Kalvį Paliūną nuo pat vaikystės pažįstu, bet šitokios baltarankės — ne, — mėgino pataikyti Julius.

— Nesėdžiu rankų sudėius. Matai semiu Virintos vandenį ir padedu dėdynai daržą laistyti, — šypsojos mergina. Šypsojos, virpėjo kartu su ja ir jaunatviškas svaigulys jos brestancinė kūne.

— Tai pati pas kalvį Paliūną... — pažinė Julius kibirą iš mergaitės rankų. — Gi Pa-

liūno viešnia pirmu kart jam pažvelgė į akis.

Gi gamtoj vis siuto raudonlūpė vasara. Karštais, auksiniais syvais žemę ir žmones nugirdė.

Neįveikdama sūnaus, Rajalienė guodėsi klebonui, guodėsi Pavirinėčių mokytojui. Mokytojas jai dėstė: —

— Leisk sūnui eiti pašaukimu keliu. Iš jo išeis didelis, talentingas žmogus mūsų kraštui.

— Ta intencija mišų nelaiksiu, Rajalien. Tegu, motin, tavo sūnus eina tuo keliu, kuriuo Kūrėjas ir jo širdis veda, — aiškino jai klebonas. — Ir motina jau norėjo sutikti su klebono ir mokytojo patarimu, bet vos tik sugrįžo į Pavirinėčius, vos tik pamatė savo sūnų, ji prisiekė sau: —

— Niekas nepaverš man Juliaus. Niekam neatiduosi jo. Jis priklausys tik Viešpačiui ir man. — Ir staiga nušvito motinai dar viena viltis. Ji kreipėsi pas garsiausią apylinkėję daktarką — davatką Palę.

— Pale, brangioji, Julius į kunigus eit nenori. Rodą duok. — Sakai į kunigus neina. Šitoks jaunas... Šitoks aniuolėlis. Duosiu, duosiu, siratyte, žolių — Agnieškos čiobreluokų, — skubėjo iškalbinga daktarka Palė.

— Ar mačys, Paliasyt, čia kaip tyčia mergiotė šviesi ir ružava, kaip kvietkas pasimaišė, — guodėsi Rajalienė.

— Mačys, mačys, siratyte. Triskart jo patalynę parūkyk ir išgerti anam duok. Šitoks jaunas, šitoks aniuolėlis, — nerimo Pale.

Bet nieko negelbėjo Agnieškos čiobreluokai Rajalienės išbalusiam sūnui. Julius vis dažniau matėsi su Paliūno viešnia. Kasdien vis nuoširdžiau skundėsi ir pasakojos jo smuikas. Suprato mergaitė Rajalienės sūnų, gi Julius tik dabar pajuto ir pamatė, kad gyvenimas iš tikrųjų stebuklingai gražus.

Apie rudenį sumanė sūnus merginą į Pavirinėčius parsivesti ir senstancios motinos širdį džiaugsmu užlieti, senas dienas palengvinti, gyvenimą nuškaidrinti. Bet kitaip įvyko neg-

sūnus tikėjos. Kitaip sudėstė, supainiojo dienos jo džiaugsmą ir viltį. Visados duosni ir gera Rajalienė nesukalbama pasidarė.

— Tu į kunigus eisi ir apie kalvio viešnią, kad nė žodžio negirdėčiau, — subeldė motinos balsas, sužibo akys. Julius nutilo. Ir nuo to laiko dar daugiau balo, dar nešnekesnis likos.

Staugė ruduo, kaip alkanas šuva sodžiuos ir miestuos. Įkyrūs, benamiai vėjai beldėsi naktimis į Juliaus langines ir dejuodami šaukte šaukė, maldautė maldavo eiti kažkur, klaidžioti, ieškoti... ir surasti. Knaisės, daužės, trankės vėjų kaukimas Juliaus krūtinėj... ir jis vieną naktį nesitvėręs išėjo. Iškydo į nežinią niekam nė žodžio nepasakęs, niekam nematant. Išėjo ir negrįžo... ir nebesugrįš daugiau.

Plėšėsi, daužėsi ruduo Pavirinėčius. Maurojo, kriokė pilkuos kapuos ir apkerpėjusius

kryžius laižė. Plėšėsi, draskėsi su rudeniu ir Rajalienė Pavirinėčių kapuos. Užgulusi nuošaliai nesenai supiltą kapą, kur laidojo apylinkės nekrikštas ir nevidonus. Motina rovė plaukus, daužė galvą į kapą ir klykė su rudens vėjais. Ir vieną pavakari Rajalienė išėjo iš kapų kvatodama ir garsiai šaukdama: —

— Užmuškite, pasmaukite mane, aš nužudžiau savo sūnų, savo Juliuką. — Ir tądien į Pavirinėčius sugrįžo nebe ta Rajalienė, nebe tas žmogus.

Ir šiandien pro kalvio Paliūno trobas praėjo pamišėlė ištaršytais ilgais plaukais ir klaidiom degančiom akim. Šiandien ji slinko juokdamas, įsižiūrėjus į vieną tašką šnabždėdama: —

— Tu kunigas, Juliau! Kunigėlis tu... ką?

— Darbo departamentas apskaičiuoja, kad šiais metais dirbs žymiai daugiau darbininkų, negu dirbo 1948 metais.

Sealy
SINCE 1881
SLEEP CHARM
Innerspring Mattress and Matching Box Spring

It's new! It's improved! What a value at this Low Price! A fine mattress and box spring with all of SEALY'S traditionally fine quality of materials and workmanship! 180-coil in full size; fancy woven stripe ticking; firm French edge; button tufted; 8 ventilators; turning handles; Sealy Miracle Mesh protectors; quality layer felt; and other fine features.

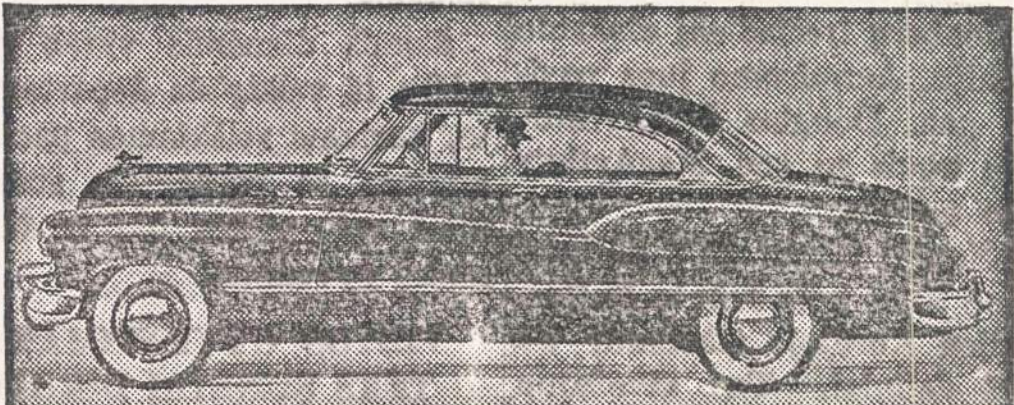
FULL OR TWIN SIZES
Matching Box Spring \$29.95

JOS. F. BUDRIK, Inc.

3241 So. Halsted Street
3409 So. Halsted Street

Krautuvė atidaryta Pirmadienio ir Ketvirtadienio vakarais.

TA
BUICKA
ŠIANDIEN
GALITE
GAUTI
PAS

Milda Buick Sales

Dan Kuraitis, Jonas Rodinas, Vincas Parėdnis ir Antanas Bačkys.
907 W. 35th STREET Tel. LAFayette 3-2022

TAUPLYKITE MŪSŲ ISTAIGOJE
MOKAM AUKŠTUS DIVIDENDUS.

JŪSŲ INDELLAI YRA APDRAUSTI
IKI \$5,000.00.

PER FEDERAL SAVINGS and LOAN
INSURANCE CORPORATION

MES PER 24 METUS VISIEMS ISMOKEJOM
ANT PAREIKALAVIMO.

CRANE SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION

B. R. PIETKIEWICZ, Pres. ir Mgr.

2555 West 47th Street Chicago 32, Ill.
Telefonas LAFayette 3-1083.

Atviros Kojų Žaizdos Gali Būti Išgydytos
Kam kentėti ir nemiegoti per naktis, jei jus galitė išvengti. Pabandykite **BOROCYL OINTMENT**. Jos pagelbės daugeliui žmonių. **BOROCYL OINTMENT** pašalina skausmus, niežėjimą, deginimą ir pagelbsti gijimą. Taipgi vartojamas nuo eczema nudegimų ir kitų odos ligų. Kaina \$1.50. Siųskite Money Order arba nuvykite į: **BOROCYL CO., 1241 N. ASHLAND AVE. CHICAGO 22, ILLINOIS.**

PONIOS, ŽIŪRĖKIT!
10% NUOLAI DA
(Su šiuo skelbimu)

AR jum patiko STIKLINIAI rakandam viršai, matyti nesenai pas draugus?

Jūs taipgi galit padengt savo Komodą, Kavai Stalą ar kurį kitą baldą — tik pašaukite: HUDSON 3-4000.

KAINOS EINA NUO \$2.00

Dykai apskaičiavimas jūsų name.

NORMAL GLASS CO.

7530 S. HALSTED

HUDSON 3-4000

DR. VAITUSH, OPT.
LIETUVIS

Mano 30 metų praktikas

Palengvina akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, svajimo arba aptemimo, nervuotumo, skaudamą akių karštį, atitaiso trumparegystę ir toliaregystę. Pritengia teisingai akinius. Visose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektra, parodančia mažiausias klaidas. Speciali atida atkrepiama į mokyklos vaikus.

Važiuoju į namus.

Val: nuo 10:00 ryto iki 7:30 v. v.

Seredomis iki 6 valandos vakaro,

o Nedėlio pagal sutartį.

Daugely atsitikimų akys atitaisomos be akių. Kainos pigiau kaip pirmiau.

4712 So. Ashland Ave.

Phone Yards 7-1373

DR. E. MARKUNAS

Lietuvis Optometristas

6859 SO. WESTERN AVE.

Valandos: nuo 7 iki 9 vak. kasdien

Trečiadienį popiet pagal susitarimą

Ofiso telefonas WAlbrook 5-4859

Rez. telefonas: WEntworth 6-4568

Dr. R. P. Lutkus

LIETUVIS REGISTRUOTAS

OPTOMETRISTAS

Akių Egzaminavimas

Akių Pritaikymas

ir Lensų Pataisymas

7054 SO. WESTERN AVENUE

Telefonas WAlbrook 5-4353

Valandos: 7 iki 9 vakaro kasdien

išskiriant ketvirtadienį, šešt. 11-3.

Dr. Kazimieras

MICHEL

OPTOMETRISTAS

Tikrina akis, pritaiko akinius, iš-

taiso kreivas akis be operacijos,

turi modernius instrumentus akių

bandymui.

Kreipkitės į Dr. Michel dėl akių

trūkumų; 35 metų praktika paleng-

vina akių tyrimą, kuris atliekamas

su didžiausiu rūpestingumu.

Jei jūsų akys ašaroja ar niežti,

negalite siūlo įverti ir adatą, akys

bijo aštrios šviesos, neįžiūrėte skai-

tyti, užkeikt pasitarti pas Dr. Michel

— nieko nekainuos.

Antras aukštas.

4654 SO. ASHLAND AVENUE

Telefonas Yards 7-6816.

Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro.

Geras patarnavimas.

Kalbu lietuviškai.

DR. G. SERNER

LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS

25 metų patyrimas

Tel. Yards 7-1829

Pritaiko Akinus

Kreivas Akis

Ištaiso

Ofisai ir Akių Dirbtuvė

3401 SO. HALSTED STREET

kampus 34th Street

Valandos nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8

Trečiadieniais nuo 10 iki 12.

Seštadieniais nuo 10 iki 4 v. p. p.

Telefonas LAFayette 3-4151

DR. JOSEPH F. MEUS

OPTOMETRIST

3982 ARCHER AVENUE

CHICAGO 32, ILLINOIS

VALANDOS: 10:00 ryto—6:00 popiet

Pirmad. ir Ktv. 10 ryto—9:00 vak.

“NAUJIENOS”— NEISSEMI-

MAS ŽINYNŲ IR ISMINTIES

SALTINIS. SKAITYKITE JAS

IR KITUS RAGINKITE SKAI-

TYTI IR PLATINTI!

BAIKITE SAVO

KANČIAS

arthritis, reumatizmo skausmus,

raumenų įtampą, kosėjimą su

šiomis slaptomis formulėmis, ku-

rios ejo iš kartos į kartą. Sudėtis

grynų žolių, daugelis jų yra

retos ir brangios.

Z-G ŽOLIŲ ARBATA No. 2—

(\$1.25) — sėkmingai vartojama

nuo reumatizmo, arthritis bei

lumbago daugelio dėkingų žmo-

nių.

Z-G ŽOLIŲ ARBATA No. 17

bata teikia greitus rezultatus

skilvio ligose. Puikiai luoosuoja

vidurius, juos sunormuoja.

STANIS Analgesic SALVE—

(\$1.00)—GARSIOJI Skilvio Ar-

(\$1.00)— duoda STEBETINUS

rezultatus.

NAUJAS—KAIP STEBUKLAS

Stanis — 3 in 1 kojų gydymas.

Vėsinai ir palengvina “sekundė-

mis” pavargusias, degančias, pa-

tinusias ir skaudančias kojas.

Kai nuo skaudančių kojų jau-

čiatės senas, tai Stanis kojų vo-

nia pagel

SOVIETŲ SĄJUNGOS DVIVEIDISKUMAS

Suėjo lygiai 30 metų nuo Lietuvos-Rusijos Taikos Sutarties (liepos 12, 1920) pasirašymo. Šios sutarties įžanga ir 1 str. sako štai ką:

1) "Lietuva... ir Rusija... būdamos tvirtai pasiryžusios teise ir teisingumu pagrįsti patvarius pamatus ateities savitarpio santykiams, kurie suteiktų abiem valstybėms ir jų gyventojams visą rimties ir gerų kaimynų sugyvenimo labę;

2) Remdamasi Rusijos Federacinės Socialistinės Tarybų Respublikos paskelbtąja visų tautų teise laisvai apsispręsti ligi joms visiškai atsiskirian nuo valstybės, kurios sudėty jos yra, Rusija be atodairų pripažįsta Lietuvos Valstybės savarankiškumą ir nepriklausomybę su visomis iš to kio pripažinimo einančiomis juridinėmis sėkmėmis ir gera valia visiems amžiams atsisako nuo visų Rusijos suvereniteto teisių, kurių ji yra turėjusi Lietuvių tautos ir jos teritorijos atžvilgiu. Kad Lietuva buvo kuomet priklausiusi Rusijai, tas faktas neuždeda Lietuvių tautai ir jos teritorijai jokių pareigų Rusijos link."

Šitą sutarties dalį pacitavau tam, kad palyginti Sovietų Sąjungos vadų pareiškimus bei išpažinimą su veiksmais. Pacituotam tekste aiškiai ir iškilmingai pasakyta, kad Sovietų Rusija grindžia savo santykius su Lietuva teise ir teisingumu, kad pripažįsta tautų apsisprendimo principą, kad lietuvių tauta yra apsisprendusi būti nepriklausoma, kad tą apsisprendimą Sovietų Rusija pripažįsta ir visiems amžiams gera valia atsisako visų pretenzijų ir lietuvių tautą ir jos teritoriją. O vienok, nepraėjus nė 20 metų, ta pati Sovietų Rusija, tos pačios komunistų partijos ir net kai kurių tų pačių asmenų valdoma, griebėsi veiksmų, kurie buvo ir yra priešingi teisei bei teisingumui ir jos (Sovietų Rusijos) duotiesiems pažadams Lietuvai ir visam pasauliui: 1939 m. rugpjūčio 23 d. ji pažadėjo

Pas Budriką jus geriau nupirksite (balnus) rakandus. Čia rasite 40 įvairių žymiausių išdirbysčių, Kroehler, Pullman, Simmons, Sealy, Thayer, Lees, Armstrong, Lloyds, Rembrandt. Elektrikiniai šaldytuvai, Televizijos setai, Skalbiama ir prosyjimo mašinos, Siuvamos mašinos, Rašomosios mašinėles, Jewelry ir kitkas.

JOS. F. BUDRIK, Inc.

3241 SO. HALSTED STREET

Radio valanda leidžiama 21 metai iš WCFL 1,000 kil. stoties, sekmadieniais 5:30 iki 6:00 vakare, su dideliu orkestru ir žymiais dainininkais.

SOTUS ALKANAM PADEK!

AID OVERSEAS, Inc., 2244 W. 23rd Place, CHICAGO 8, ILL. TELEFONAS VIRGINIA 7-8711.

AID OVERSEAS, INC., siunčia maisto siuntinius į Vokietiją ir kitus Europos kraštus, išskyrus SSSR. Pristatymas trunka apie 18 dienų. Maisto siuntiniai pakuojami Europos sandėliuose, o užsakymai iš Chicago siunčiami AIR MAIL. Kely dingę siuntiniai keičiami kitais, nes pilnas draudimas. Reikalaukite pilno sąrašo.

SIUNTINYS Nr. 3—\$6.60

4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaušinių taukų
2 sv. margarino
1 sv. kiaušienos mėšos

SIUNTINYS Nr. 5—\$5.60

2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. marmelado
2 sv. pupelių kavos
2 sv. cukraus
1 sv. margarino

SIUNTINYS Nr. 10—\$6.40

2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaušinių taukų
2 sv. margarino
2 sv. degtintos kavos
1 sv. šokolado

SIUNTINYS Nr. 12—\$5.95

2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaušinių taukų
3 sv. degtintos kavos
2 sv. cukraus

(slapta sutartimi) Lietuva Vokietijai už rytinę Lenkiją ir šiaurines Baltijos valstybes: rugsėjo 23 d. papildė originalų Ribbentropo-Molotovo susitarimą — pasidalino Lietuvą tarpe Rusijos ir Vokietijos; 1940 m. birželio mėnesį pagrobė Lietuvą ir po pusantr mėnesio (rugsėjo 3 d.) neteisėtai aneksavo prie Sovietų imperijos, sulaužydama tautų apsisprendimo principą, Lietuvos konstituciją bei suverenumo teises ir nepuolimo bei kitas sutartis, kurias Sovietų Rusija buvo pasirašiusi su Lietuva ir su kitomis valstybėmis.

Užgrobus Lietuvą, Sovietų Sąjunga sugriovė Lietuvos vakarietišką santvarką ir paverė žmones — juos nuturtino ir nuteisino — sulaužė su daiktais bei gyvuliais; nuo pradžios okupacijos iki 1950 metų, sovietai nužudė ir iš Lietuvos išdeportavo tarpe 20—30% tautos — apie 6—8 šimtus tūkstančių žmonių.

Šituos ir kitus faktus sovietiško smurto ir hipokrizės bei dviveidystės (duplicity) galvoje turint, Korėjos karas ir puolimai ant Amerikos bei jos žmonių yra visai aiškūs: Rusija kaltina Ameriką agresija ir intervencija į kitų valstybių reikalus, o pati vykdo agresiją ir intervenciją visose kaimyninėse valstybėse; kalba apie taiką ir skleidžia "taikos petiją" Europoje bei Amerikoje, o tuo pačiu kartu pati iki dantų ginkluojasi ir ginkluoja Korėją bei Kiniją — karą ruošia bei inspiuoja ir aktyviai veda po svetima maska; bolševikiškoji Rusija yra nusistatiusi pasaulį užkariauti ir siekia savo tikslo Attilos, Gengis Khan'o ir Hitlerio priedomėmis bei taktika; skaldo bei klaidina savo "priešus" ir grobia šalis vieną po kitos — 1939-40 metais užgrobė dalį Lenkijos bei Suomijos — Rumunijos ir Baltijos valstybes, antram pasauliniam karui baigiantis ir pasibaigus ji paverė Balkanų valstybes, rytų Vokietiją ir kitas centro Europos valstybes bei Kiniją ir šiaurinę Korėją — dabar deda pastangas užgrobti pietinę Korėją ir šauti į Iraną ir kitas minkštesnes kaimynines valstybes bei teritorijas.

Man atrodo, kad jau atėjo laikas klausimą aiškiai pastatyti ir bolševikams pasakyti: sustokite veidmainiauti ir nepriklausomas valstybes smaugti, išsikraustykite iš visų okupuotų bei dominuojamų valstybių, atšaukite ir pažabokite savo agentus, o tada kalbėkite apie taiką ir valstybių nepriklausomybę — kol ginklu ir teroru jūs laikote apie 700 milijonų žmonių ir jų buvusias nepriklausomas valstybes taikos būti negali ir nebus. Tais bus tik tada, kada jūs išsitrauksite iš svetimų žemių ir

Donald E. Wilson iš Pulaski (Wis.) ir John Wolder iš Milwaukee, Amerikos kariai Korėjoje. Jie padeda kryžių ant kapo pirmo Amerikos kario, žuvusio Korėjoje.

leisite laisvai žydyti ir teisei bei teisingumui funkcionuoti.

Laisvisis pasaulis, o ypatinai lietuviai ir kiti nuskriaustieji, kurių kraštai yra Rusijos okupuoti, turi pagyventi ir stiprinti Tiesos ir Laisvės kampaniją; turi garsiai ir stipriai kelti aikštėn sovietų agresinius ir genocidinius veiksmus ir reikalauti sovietų okupuotiems kraštams suvereninių teisių ir savivaldos atstatymo ir laisvės grąžinimo; reikalauja sovietus ištraukti savo kariuomenę, policiją, agentus ir kolonistus iš Lietuvos, Latvijos, Estijos ir kitų valstybių ir sugrąžinti į Sibirą ir kitur iš deportuotus jų žmones — leisti jiems savose žemėse savarankiškai gyventi bei tvarkytis ir gerbūvio siekti. Tai yra sveiku bei laisvę mylinčių žmonių reikalavimai. Jų niekas nuneigti ir nugalėti negalės.

li. Tiesa ir šviesa turi laimėti. Tad už Tiesą ir Laisvę bei Teisę ir Teisingumą į darbą ir kovą visi.

Petras P. Daužvardis

Laiškas iš Arizonos

Birželio 10 d. 1 val. po pietų išvykau iš Čikagos ir pasiekiau Phoenix, Ariz., birželio 12 d. 10 val. rytą. Kelionė buvo nuobod. Privažiavus Kansas valstybę, kalnai aukščiau, rodosi, mūrininko iš akmens sumūryti. Ant jų kalnų kur-kur koks krūmokšnis bei kuokštas dykažolės išaugo, o slėniuose viskas išdžiūvę. Phoenix (reikia tarti Finiks) aplynkė gyvena keliolika čekiečių lietuvių, kai kurie gana pasiturį.

Porą savaitę buvau apsisėjęs pas poną Baltrūną, kuris

LIEPOS APTUŠTINIMO IŠPARDAVIMAS

Moterų nylons, vertės \$1.35, po 99 centus ir aukščiau.
Moterų bėgikų apatiniai (slips) \$1.09.
Moterų šilkų apatiniai (slips), vertės \$2.98, po \$1.95. Mieros 34-52.
Moterų crepe naktiniai drabužiai, vertės \$2.00, po \$1.44.
Moterų bėgikų dresės po \$1.95 ir aukščiau.
Vyru "overalls" kelnės, vertės \$2.50, po \$1.99. Mieros iki 44.
Vyru vasari (sport) marškiniai, trumpoms rankovėms, vertės \$2.00, po 99 centų. Tiki 14 mieros.
Vyru apatiniai, sugami ant peties BVD, vertės \$1.25, po 79c. ir aukščiau.
Lovai paklodės, vertės \$3.50, po \$2.88. Mieros 81x99.

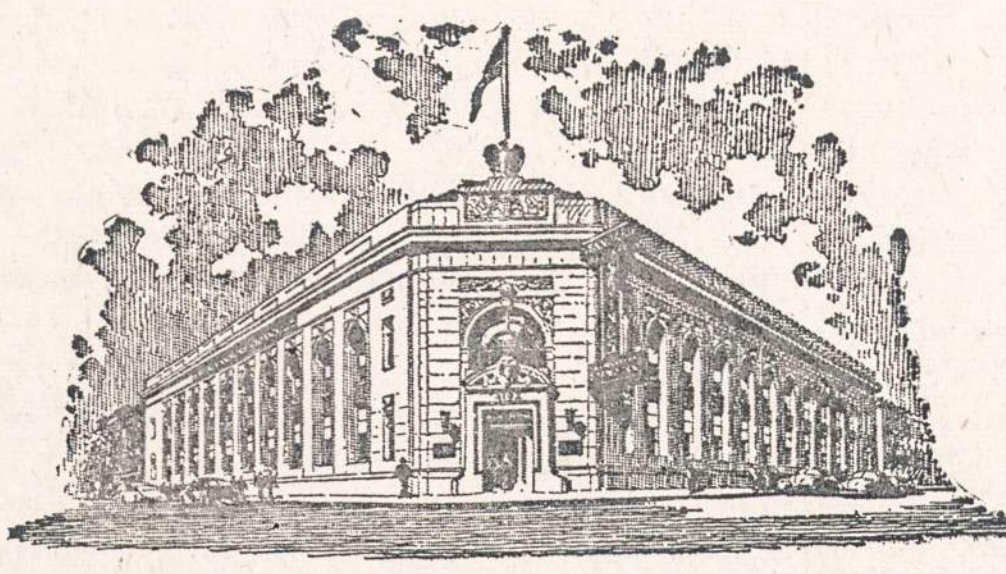
PIRKITE DABAR IR SUTAUPYKITE IKI 35%
JOSEPH'S DRY GOODS STORE
3401 SO. HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS

Ar Jūsų Inkstai Gerai Veikia?

Inkstai pašalina iš organizmo rūgštis ir nereikalingą šlapumą. Jei jie netvarkoje, nuodinga medžiaga lieka kune ir jį su krauju. Jei turite sunkumo nusišalinę, jei naktį dažnai turite keltis, jei galva svaigsta, nugarą skauda, jaučiate nuovargį, jei jūsų paakai patinė, vartokite **ZOLIŲ ARBATA SANITAS NO. 101**. Kaina \$1.10 su pristatymu. Mūsų žolių arbata yra ekspertų sudaryta remiantis ilgų metų patyrimu. Užsakymus su pinigais adresuokite taip: **SANITAS HERBS, DEPT. N** 1125 MILWAUKEE AVE. CHICAGO 22, ILL.

Taupyk Saugiai ir su Geru Uždarbiu

Turtas \$25,000,000. Atsargos fondas \$2,400,000.
Stipriausia Taupymo Įstaiga Amerikoje.

Standard Federal Building.

Standard Federal Savings

4192 Archer Avenue, Brighton Park, Chicago 32, Illinois.

JUSTIN MACKIEWICH, PRESIDENT IR MGR.

TELEFONAS: VIRGINIA 7-1141.

Narys Federal Savings and Loan Ins. Corp.

Cleveland, Ohio

Persitvarko Clevelando Lietuvių Tremtinių Draugijos Valdyba

Clevelando Lietuvių Tremtinių Draugijos Valdyba prašo mus pranešti, kad ji, pasirėmusi L. T. Draugijos 1950 m. liepos mėn. 2 dienos visuotinio narių susirinkimo nutarimu ir draugijos įstatų III dalies 9 bei V dalies 19 paragrafais, 1950 m. liepos mėn. 23 dieną 11:30 val. Lietuvių salės patalpose šaukia visuotinį narių susirinkimą. Susirinkimo dienotvarkė:

1. Susirinkimo atidarymas,

nuo 1925 iki 1932 m. turėjo gazolino. stotį 70 g, ir Western Ave., o dabar gyvena ūkyje 1 mylia nuo Phoenix. Žemė labai derlinga; šienauja 6 kartus per metus. Melžiamų karvių turi per 30 ir priaugančių per 20 galvų. Vidurdienį karštis per 100 laipsnių, bet naktį reikia užsikloti.

Siunčiu visiems naujieniečiams labas dienas!

Vincas Grebliūnas

2. Prezidiumo rinkimai,
3. Lietuvių Tremtinių Draugijos Valdybos pirmininko žodis,
4. Revizijos Komisijos pranešimas,
5. L. T. Draugijos įstatų II d. 3, 4 ir III d. 13 paragrafų keitimai,
6. Naujos valdybos rinkimai,
7. Einamieji reikalai.

L. T. D. Valdyba drauge praneša, kad skirtą valandą nesusiurinkus reikalingam narių skaičiui susirinkimui praversti, po vienos valandos toj pat vietoj šaukiamas antras visuotinis narių susirinkimas ir jis laikomas teisėtu, nežiūrint kiek narių jame dalyvauja.

L. T. D. Valdyba prašo visus Gerb. narius ir ne narius — būvusius tremtinius, tame susirinkime būtinai dalyvauti. Valdyba mano, kad Gerb. tautiečių-tremtinių priklausymas L. T. Draugijai bei dalyvavimas jos veikloje yra ne tik jų pareigos, bet ir garbės reikalas, ypač šiuo metu, sparčiai bręstančių svarbių tarptautinių įvykių akivaizdoje.

PLANINGAS
TAUPYMAS
VISUOMET
MOKA GERUS
DIVIDENDUS

PRADĖKITE

TAUPYTI

ŠIANDIEN!

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION
Chartered and Supervised by the United States Government
2202 WEST CERMAR ROAD CHICAGO 8, ILLINOIS
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. TEL.—Virginia 7-7747

BUDRIKS, PIRMAS BALDŲ IR ELEKTROS REIKMENŲ PREKYBOJE

Jei Jus galvojate apie baldų pirkimą, pagalvokite apie Budriką, dvi didelės baldų krautuves pietuose, 3241 ir 3409 So. Halsted St. Dabar kaip tik eina metinis sandėlio sumažinimo išpardavimas. 300,000 dolerių vertės sandėlis baldų, televizijos, šaldytuvų, skalbiamų mašinų turi būti parduota, kad sutaptų jums nuo 20 iki 40%. Siunta po siuntos baldų turi eiti iš mūsų sandėlio. Jums nieko nereikia įmokėti, Jus galite išimokėti per du metus.

Štai ką Jus galite gauti už \$20.00 pas Juozą Budriką.

Už \$20.00 Jus gausite Studio Couch — puikį sofą dienos metui ir lova naktiai.

Už \$20.00 Jus gausite puikią miegojamą kėdę ir kojomis suolelį.

Už \$20.00 Jus gausite springsinį matracą — pilno ar pusinio pločio.

Už \$20.00 Jus gausite pilną komplektą, lovą, spjuokles, matracą.

Hollywood komplektą lovos, Box-Springsus ant kojų ir matracą už \$20.00

2-ju dalių saliono baldų komplektą už \$50.00

3-ju dalių miegamojo kambario baldų komplektą už \$50.00

9x12 tikros vilnos kilimą-karpetą už \$50.00

— pasirinkimas naujų pavyzdžių.

Geriausios firmos geso pečius už \$20.00

\$89.00 vertės Chrome Dinette Set už \$50.00

Moderniškai stilizuota stalų su mar-proof plastikos viršumi, 4-riomis plastikos apmuštomis kėdėmis — pasirinkimai geltonos, žalios ar raudonos spalvos tikrai už \$50.00

Naujausias Elektrikinis šaldytuvas — didelės apimties — sumažinta kaina iki \$155.00

Nauja skalbiama mašina tik \$79.00

Naujas Freezeris — 6 cubic tikrai už \$145.00

Naujas elektrinis dulkių valytojas \$16.00

Nauja elektrinė prosijimo mašina tik \$39.00

Nauja elektrinė virtuvė, vertės \$300.00 tikrai už \$139.00

Naujas mažas radio aparatas tik už \$10.00

Naujas mažas kelioninis aparatas tik \$22.00

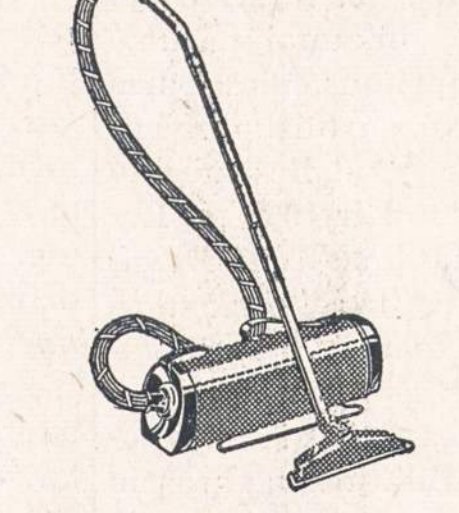
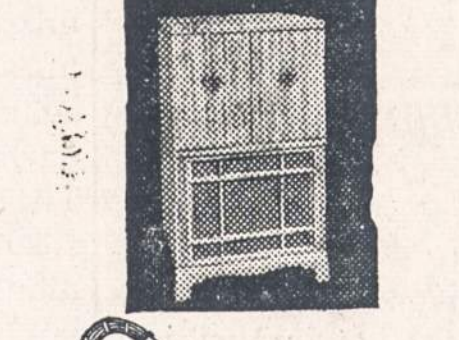
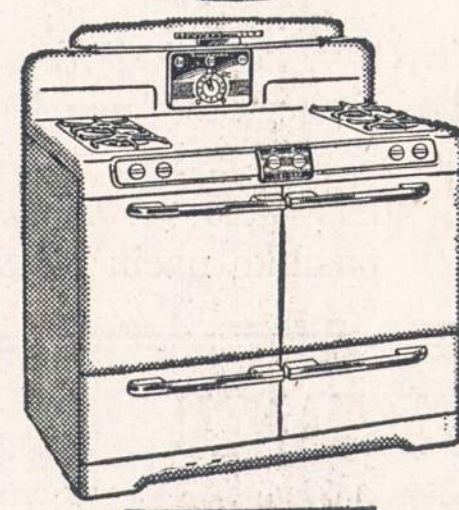
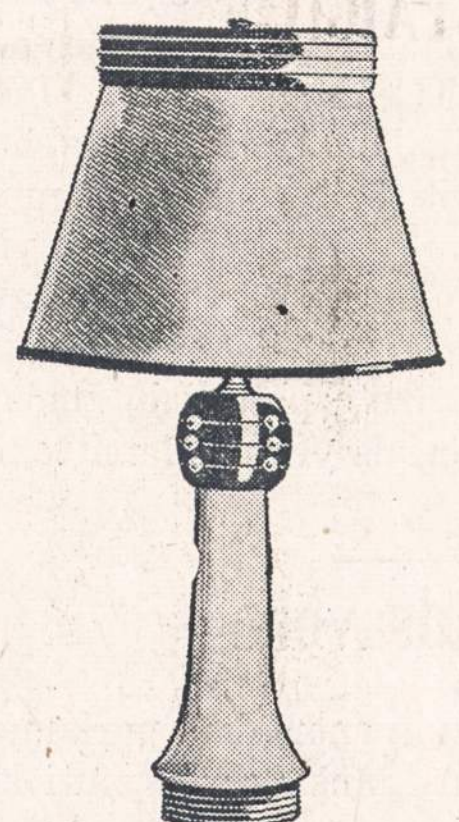
Didelė Radio Kombinacija, vertės \$200.00 tikrai už \$88.00

Elektrinis telefonas už \$12.95

Plokštelės-rekordai Standard Victor, Columbia ir Decca plokštelės 60% nuolaidos. Taipgi plokštelių albumai. Mes turime išparduoti, reikalinga vietoje.

Mes esame įgijotai atstovai Universal Gasinių virtuvų, General Electric išdirbinių, Westinghouse, Kelvinator, Philco, Hoover ir kitų.

Langvi išmokėjimo terminai ir sąlygos. Jus galite mokėti 2 metus laiko.

CHICAGO AVENUE DANTŲ LAB.

VELIAUSIOS PERMATOMOS DANTIMS PLATES
Kiekvienas palengvinamas visiškam ir veikiam laboratorijos patarnavimui.
32 metų patyrimo platus dirbime.
1720 WEST CHICAGO AVENUE
CHICAGO 22, ILL.
Tel. CHesapeake 3-2926.
HARRY OUZOUNIAN

CONRAD

FOTOGRAFAS

Studija įrengta pirmos rūšies su profesionaliais užlaikymais ir Hollywoodo šviesomis DAREAS garantuotas.
414 W. 63rd ST.
Tel. EN. 4-5883-40

JEWELRY

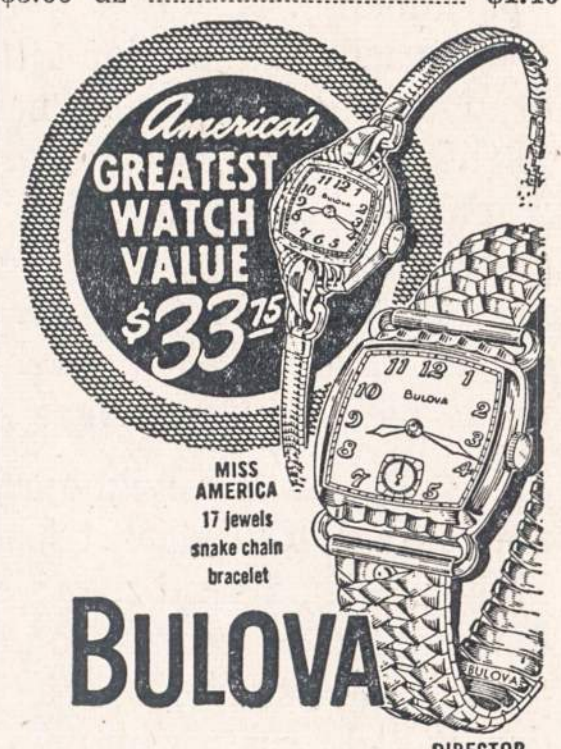
Auksinių daiktų ir brangenybių išpardavimas.

Jus galite sutaupyti 30 iki 50%.

Brangenybės, deimantai, auksiniai laikrodžiai, solidūs auksiniai žiedai, brangių akmenų žiedai, poniais ir ponams. Žymiausių firmų Sterling ir Sidabro lėkštės, papuolalai ir šimtai kitų dovanų įvairiausiomis progoms.

Gera žinomų firmų wrist laikrodžiai, vertės \$15.00 už \$5.95

Kišeniniai laikrodžiai, vertės \$3.00 už \$1.40

Wrist laikrodžių dirželiai, vertės \$5.00 už \$2.75

Wrist dirželiai laikrodžiams tikrai po 60 centų, pakeičiami belaukiant.

Vyriškas 14 karatų kišeninis laikrodis už \$24.00

Vyriškas 14 karatų kišeninis laikrodis už \$32.00

Moteriškas wrist laikrodis papuoštas akmenukais, 17 karatų, vertės \$40.00 už \$22.00

Elgin ir Bulova 15 akmenų wrist laikrodis už \$24.00

Laikrodis žadintuvas už \$1.29

Puiki rutuliuku rašanti plunksna už \$9 centai

32 dalių sidabro komplektas, puikiai papuošto dėželėje, tikrai už \$19.00

6 šakutės ir 6 peiliai už \$2.25

Juozas Budrikas turi atstovybes Longines-Wittnauer, Elgin ir Bulova laikrodžių.

Rogers 1847 ir Community sidabro prekes.

Keepsake deimantai ir briliantai.

50 dalių pietum kompleksas 50% nuolaidos, už \$6.95

Sveicariškos pudrai dėžėlės su muzika, tikrai \$2.00

Brangenybės išmokėjimui pas Budriką, 3241 So. Halsted Gatvėje.

3241 SO. HALSTED GATVĖJE

Prekyba atdara pirmadieniais ir ketvirtadieniais vakare, kitomis dienomis iki 6 valandos vakaro.

Prekyba atdara pirmadieniais ir ketvirtadieniais vakare, kitomis dienomis iki 6 valandos vakaro.

Prekyba atdara pirmadieniais ir ketvirtadieniais vakare, kitomis dienomis iki 6 valandos vakaro.

Prekyba atdara pirmadieniais ir ketvirtadieniais vakare, kitomis dienomis iki 6 valandos vakaro.

Prekyba atdara pirmadieniais ir ketvirtadieniais vakare, kitomis dienomis iki 6 valandos vakaro.

Prekyba atdara pirmadieniais ir ketvirtadieniais vakare, kitomis dienomis iki 6 valandos vakaro.

Prekyba atdara pirmadieniais ir ketvirtadieniais vakare, kitomis dienomis iki 6 valandos vakaro.

Prekyba atdara pirmadieniais ir ketvirtadieniais vakare, kitomis dienomis iki 6 valandos vakaro.

Prekyba atdara pirmadieniais ir ketvirtadieniais vakare, kitomis dienomis iki 6 valandos vakaro.

Prekyba atdara pirmadieniais ir ketvirtadieniais vakare, kitomis dienomis iki 6 valandos vakaro.

Prekyba atdara pirmadieniais ir ketvirtadieniais vakare, kitomis dienomis iki 6 valandos vakaro.

Prekyba atdara pirmadieniais ir ketvirtadieniais vakare, kitomis dienomis iki 6 valandos vakaro.

Prekyba atdara pirmadieniais ir ketvirtadieniais vakare, kitomis dienomis iki 6 valandos vakaro.

Prekyba atdara pirmadieniais ir ketvirtadieniais vakare, kitomis dienomis iki 6 valandos vakaro.

Prekyba atdara pirmadieniais ir ketvirtadieniais vakare, kitomis dienomis iki 6 valandos vakaro.

Prekyba atdara pirmadieniais ir ketvirtadieniais vakare, kitomis dienomis iki 6 valandos vakaro.

Prekyba atdara pirmadieniais ir ketvirtadieniais vakare, kitomis dienomis iki 6 valandos vakaro.

Prekyba atdara pirmadieniais ir ketvirtadieniais vakare, kitomis dienomis iki 6 valandos vakaro.

Prekyba atdara pirmadieniais ir ketvirtadieniais vakare, kitomis dienomis iki 6 valandos vakaro.

Prekyba atdara pirmadieniais ir ketvirtadieniais vakare, kitomis dienomis iki 6 valandos vakaro.

Prekyba atdara pirmadieniais ir ketvirtadieniais vakare, kitomis dienomis iki 6 valandos vakaro.

Prekyba atdara pirmadieniais ir ketvirtadieniais vakare, kitomis dienomis iki 6 valandos vakaro.

Prekyba atdara pirmadieniais ir ketvirtadieniais vakare, kitomis dienomis iki 6 valandos vakaro.

Prekyba atdara pirmadieniais ir ketvirtadieniais vakare, kitomis dienomis iki 6 valandos vakaro.

Prekyba atdara pirmadieniais ir ketvirtadieniais vakare, kitomis dienomis iki 6 valandos vakaro.

Prekyba atdara pirmadieniais ir ketvirtadieniais vakare, kitomis dienomis iki 6 valandos vakaro.

Prekyba atdara pirmadieniais ir ketvirtadieniais vakare, kitomis dienomis iki 6 valandos vakaro.

Prekyba atdara pirmadieniais ir ketvirtadieniais vakare, kitomis dienomis iki 6 valandos vakaro.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Publ. Co., Inc.
1739 South Hasted Street, Chicago 8, Ill. Phone CA nal 6-8500

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
\$7.00 per year in Canada
\$7.00 per year outside of Chicago
\$9.00 per year in Chicago
1 cent per copy

Užsakymo kaina:
Chicagoje — paštu: \$9.00
Metams \$9.00
Pusei metų 4.50
Trims mėnesiams 2.25
Vienam mėnesiui90
Chicagoje per išnešiotojus:
Viena kopija 4c
Savaitei 2c
Mėnesiui90

Jungtinės Valstybės, ne Chicagoj:
Metams \$7.00
Pusei metų 3.50
Trims mėnesiams 2.00

Užsienioose:
Metams \$10.00
Pusei metų 5.50
Trims mėnesiams 3.00
Naujienuos eina kasdien išskiriant
sekmadienius. Leidžia Naujienuos
Bendrovė, 1739 So. Hasted Street,
Chicago 8, Ill. Tel. CA nal 6-8500.
Pinigus reikia siųsti pašto Money
Orderiu kartu su užsakymu.

Ministeris Gavo Barti

Britanijos parlamente aną dieną buvo nepaprasta scena, kai vienas kabineto narys, karo ministeris John Strachey, atsiprašė dėl kalbos (pasakytos ne parlamente), kurioje jisai pavadino Schumano planą Europos plieno ir anglies pramonės sąjungti „samokslu prieš Europos žmones“, ir kai premjeras viešai pareiškė tą ministerį išbąręs.

John Strachey yra vienas iš tų „kairiasparnių“ Darbo partijoje, kurie seniau akiai tikėjo Rusijos bolševizmu. Savo jaunystėje jisai buvo komunistas, bet kadangi komunistų organizacija Britanijoje labai menka ir jokios vilties padaryti karjerą su jos pagalba jam nebuvo, tai jisai įstojo į Darbo partiją. Ši išrinko jį, 1945 metais, į parlamentą.

Strachey sakosi jau 1940 m. (kai Stalinas buvo susidraugavęs su Hitleriu) nerėmęs „partijos linijos“, bet jo raštuose probolševikiškas raugas buvo pastebimas dar ir pokariniais metais. Pirmajame Attlee kabinete jisai gavo maisto ministerio portfelį. Darbiečių premjeras, matyt, norėjo duoti reprezentaciją vyriausybėje ir kairiajam savo partijos sparnui, nes tų kairiųjų buvo patėkę į parlamentą didokas skaičius, apie 50 ar 60.

Keliolika bolševikuojančiųjų darbiečių vėliau buvo pašalinti iš Darbo partijos, o šių metų parlamento rinkimuose jiems visai nepasisekė. Bet John Strachey praejo ir vėl gavo ministerio portfelį, šį kartą jau svarbesnį — karo ministerio. Opozicija dėl to kelė triukšmą, sakydama, kad krašto saugumo reikalai esą pavedami asmeniui, kuris simpatizuoja svetimai valstybei, kovojančiai prieš Britanijos interesus. Premjeras Attlee tą triukšmą šiaip taip numalšino.

Bet dabar pats premjeras turėjo prisipažinti parlamente, kad jo ministeris, sakydamas viešas kalbas, nevisada rimtai nušneka. Po tokio viešo pabarimo, John Strachey vargu bepaliks ilgesnį laiką ministerių kabinete. Darbiečių vyriausybė turi tik kelių balsų daugumą parlamente ir negali rizikuoti, laikydama ministerio vietoje žmogų, kuris savo netaktu (jau nekalbant apie savo praeities klaidžiojimus) suteikia amuniciją priešinams.

Bet darbiečiams, tur būt, trūksta patyrusių žmonių valdinėms vietoms, jeigu ministeriais yra skiriami tokie, kaip Strachey.

Bijo Slapto Balsavimo

Karaliaus Leopoldo šalininkai nenori, kad parlamentas balsuotų slapta, sprendžiant klausimą: grąžinti karalių į sostą, ar ne.

Krikščioniškai sociali partija (t. y. katalikai), kurie stoja už Leopoldą, turi vienuolikos balsų daugumą bendrame abiejų parlamento rūmų susirinkime. Bet ne visi jos atstovai pritaria Leopoldui, kuris karo metu pasidavė su visa armija vokiečiams ir pasiliko nacių nelais-

vėje, tuo tarpu kai ministerių kabinetas pasiūlino į užsienį ir tęsė kovą prieš krašto okupantus.

Manoma, kad, balsuojant slapta, kokie 10 atstovų katalikų, paduotų savo balsus prieš karalių, ir jisai pralaimėtų. Šituo sumetimui socialistai pasiūlė slaptą balsavimą. Pasiūlymas nepraėjo.

Taigi Leopoldas savo tikslą pasieks. Į karaliaus sostą jisai sugrįš, — nepaisydamas to, kad beveik pusė Belgijos gyventojų jo nenori.

APŽVALGA

STALINO PATRIARCHAS

Pravoslavų patriarchas Aleksijus Maskvoje išleido atsisaukimą dėl pasaulio taikos ir savo bažnyčios vadus Rytinėje Europoje ir Viduriniuose Rytuose. Patriarchui sovietų valdžia moka algą ir jisai daro taip, kaip ji jam paliepia.

Jo „taikos atsisaukimas“ yra dalis tos apgavingos propagandos, kurią veda Maskva tuo pačiu laiku, kai jos diriguojami šiaurės Korėjos komunistai briaunasi į pietinę Korėją, apginkluoti Rusijos tankais.

EGIPTO MINISTERIS „PILNAI PRITARIA“

Egipto užsienio reikalų ministeris Salah El Din Bey sakė, kad Egiptas pilnai pritaria, jogei agresija Korėjoje turi būti sustabdyta. Bet Egipto valdžia nutarė neremti JT Saugumo Tarybos nutarimo pavartoti jėgą, vietoje žodžių, Korėjoje, kadangi „Jungtinės Tautos neveikė taip ūmai pračityje įvykusiuose agresijos atsitikimuose, kaip dabartiniame“.

Matyt, turėdamas galvoje Palestinos karą, užsienio reikalų ministeris nurodė, kad pračityje Jungtinės Tautos nesisukubindavo imtis kokių nors priemonių prieš agresorius, bet pasitenkindavo tik kalbomis, o kai kada priimdavo nutarimus, kurie pagelbėdavo agresoriui.

Jungtinių Tautų Saugumo Taryba būtų ir šį kartą nieko nedariusi, jeigu jos posėdyje būtų dalyvavęs Rusijos atstovas. Jisai būtų pavartojęs „veto“ ir visa Saugumo Tarybos mašinerija būtų sustojusi.

Šis pavyzdys aiškiai rodo, kad Jungtinės Tautos tikrai tada virst efektingu tarptautinės taikos įrankiu, kai ji apsisvalys nuo Sovietų Sąjungos ir jos satelitų.

Egipto valdžia turėtų tai suprasti ir remti Saugumo Tarybos akciją. Juk yra nelogiška sakyti, kad ji „pilnai pritaria“ agresijos sustabdymui, ir tuo pačiu laiku nieko nedaryti, kad ji būtų sustabdyta.

JUNGTINĖS TAUTOS BE RUSIJOS

Buv. prezidentas Herbert Hoover pataria perorganizuoti Jungtines Tautas, pašalinus iš jų komunistines valstybes.

Kalbėdamas apie einančią šiandien pasaulyje kovą, Hooveris pasakė, kad laisvosioms tautoms esą trys pasirinkimai: arba karas, kuris nušluotų komunizmą nuo žemės paviršiaus; arba grįžimas prie iliuzijos, kad su Kremlium bus galima dirbti išvien pasaulio taikai Jungtinės Tautos; arba Jungtinių Tautų sustiprinimas, pašalinus iš jų komunistines šalis, ir Komunizmo suvalkymas nuo tolimosio plėtimosi.

Ex-prezidentas sakosi pritariąs trečiajam keliui. Jisai nenori karo prieš Rusiją ir laiko klaidingą įsivaizdavimą, kad bolševikai dirbs taikos labui.

Nes — „Tie Kremliaus vyrai į taip trumpą laiką (11 metų) sulaužė daugiau kaip 35 iškilmingai pasirašytas sutartis. Jie uždejo vergijos jungą tuzinui tautų ir 600 milijonams žmonių tose tautose.“

Tačiau Hooveris mano, kad tie šimtai milijonų pavergtų žmonių turi būti palikti Sovietų vergijoje.

„Jeigu komunistinės valstybės mėgsta savo vergijos ideologiją“, sako Hooveris, „tai mes neprivalome aukoti amerikiečių gyvastis joms išlaisvinti“.

Vargiai ir pačiam kalbėtojui buvo aiški jo mintis. Valstybė yra organizacija, kuri jausmų neturi; todėl ji negali nei „mėgti“, nei „nemėgti“ tą arba kitą ideologiją.

Veikiausiai, jisai turėjo galvoje komunistų pavergtas tautas. Bet iš ko jisai žino, kad tautos komunizmui mėgsta? Nė vienoje komunistų valdomoje šalyje žmonės neturi teisės pareikšti savo norus — nei spaudoje, nei žodžiu, nei laisvu balsavimu.

Tas faktas, kad visose komunistų valdomose šalyse yra panaikinta žodžio ir spaudos laisvė ir nėra laisvų rinkimų, rodo, kad komunizmas yra užkardas žmonėms prieš jų norą.

Pripažindamas Kremliaus despotams teisę tuos pavergtus šimtus milijonų žmonių valdyti, Hooveris daro didelę nuolaidą Kremlui — ir kartu pats save apgaudinėja, tikėdamasis, kad Maskva savo užkariautoje sferoje nurims.

Laiškai Redakcijai

1.

„Naujienu“ Nr. 156 Apžvalgoje paminėtas buv. „Sandaros“ Seimas Baltimorėje. Jūsų korespondento parašyta: „Mandatų komisija pradėjo buvo atmetusi p-ios Devenienės mandatą...“

Pagal „Sandaros“ konstitucijos 6 str. „Sandaros Seimą sudaro Centro Valdybos nariai, kontrolės komisijos nariai ir Sandaros kuopų bei apskričių teisėtai išrinkti atstovai“. Kadangi ponis Devenienė buvo ir yra Centro Valdybos vicepirmininkė, tai Mandatų komisijai dėl jos mandato nekilo jokio klausimo. Kai vėliau Mandatų komisija, dėl p. Devenienės gavo vieno asmens pasirašytą skundą, tai tą skundą, kaip be jokio pagrindo, pasiūlė Seimui atmesiti. Prieš šį pasiūlymą, kiek atsimenam, nepakilo nė viena ranka.

Tuo pačiu reikėtų aiškinti kokia buvo „Devenienės frakcija“ ir kokia prieš ją, apie ką Jūsų korespondentas kalba.

Su pagarba,

J. Audėnas,

Buv. Mandatų Komijos narys.

2.

„Naujienu“ liepos 5 d. numeryje išspausdintas Apžvalgoje pranešimas apie Baltimorėje įvykusį A.L.T. Sandaros Seimą klaidingai nušviečia kai kuriuos faktus. Pranešime nurodoma, būk mandatų komisija buvusi atmetusi p. Devenienės ir dviejų jos rėmėjų — L. Šmulkščio ir mano mandatų. Tikrenybėje mandatų komisija nei mano, nei kitų mandatų nebuvo atmetusi, bet priešingai, netgi kada, buvo pradėti kvestionuoti kai kurie mandatai, ir tuomet mandatų komisija pasiūlė Seimui patvirtinti mane pilnateisiu jo atstovu. Redakcijos pranešimas minimi „vyriški“ bei „moteriški“ įgaliojimai visiškai man nebuvo reikalingi, nes aš vykau į Seimą ne kaip bet kurios Sandaros kuopos atstovas, bet kaip praeitame Seime išrinktas šios organizacijos kontrolės komisijos narys. Iš šio pranešimo pirmą kartą sužinojau, kad aš esu laikomas p. Devenienės rėmėju. Kiek aš pažįstu p. Devenienę, kaip visuo- menės veikėją, atrandų, kad ji turi pakankamai stiprius pečius ir jokių rėmėjų nėra reikalinga. Aš gi esu nusistatęs remti visus tuos, kurie Sandaros organizacijoje dirba ne bet kuriais asmeniniais tikslais, bet kurie siekia šios organizacijos pagerinimo ir jos narių skaičiaus padidinimo, įsileidžiant į organizaciją kuo daugiausia naujų jėgų. Šia prasme pasisakė ir Seimo dauguma, priimda tam tikrą atsi-

V. VAITAS

IMPERIALIZMO SUTEMOS

(Pabaiga)

Kaip žiūrėti į tas, kaip imperijų valdantieji sluoksniai sako, ūkines užtvarkas, kaip priemonės krašto pramonei ugdyti? Tarptautinės Verslų Organizacijos charta jas pripažino varn- totinomis, tik stengiasi racionalizuoti jų vartojimą. Tautų lygybės atžvilgiu visai pateisinamas siekimas varboti mechanikas dabo priemones ir tuo būdu kelti savo darbo našumą. Objektų arba evoliucijos mastu vertinant darosi aišku, kad merkantilistinės imperijos savo laiku yra pavartojusios šias priemones. Šiose sąlygose užaugo Jungtinių Valstybių milžiniška pramonė, kuri ir dabar yra apsaugota aukštais muitais. Faktiškos padėties atžvilgiu taip pat pateisinama. Tam gali būti Lietuvos ūkis kaip pavyzdys. Platus mechanizacijos pavartojimas žemės ūkio žaliavai apdirbti (pieninės, mėsos, linų, runkelių apdirbimo įmonės) ir masinio vartojimo gaminiams (vilnonių, dirbtinio šilko, kojinių, batų ir t. t.) galėjo sutalpinti žmonių prieauglį savo krašte ir palaikyti aukštą, palyginant su prieškariniais laikais, gerbūvio laipsnį.

Ūkinio požiūriu dabartinė suirutė yra ne kas kitas kaip tik senų pramonės centrų irimas ir pramonės įmonių išsibartymas mažesniais centrais žemesnioje žemės paviršio dalyje. Ypač tas liečia taip vadinamą masinio vartojimo pramonę. Šio ūkinio reiškinio išdava yra tai, kad įmonė priartėjo prie darbininko gimimo vietos ir gaminio gaminimas priartėjo prie vartotojo. Imperijų požiūriu vyks- tų mechanizacijos pritaikymo teritorialinis pertvarkymas yra katastrofiškas, nes jos neturi kur dėti gyventojų perteklių dėl užsienio rinkų sumažėjimo.

Kultūros individualizacija

Vykstas, pasakytumėm, natu- ralus pramonės geografinis išsibartymas nepaprastai sustiprina vietos kultūras. Platesnis mechanizacijos pritaikymas su- laiko darbininkus vietoje ir padeda plėsti iš tėvų paveldėtą vietoje, o svetimame krašte bū- tų tik raumenų jėgos įrankius. Kylant gyventojų ūkiniam ger- būviui yra galima giliau ir vis- pusiškiau kurti savo kultūros originalius pradus ir savitai pasireikšti.

Šaukima.

Reiškiu pagarbą

Jonas Kutra

(Tačiau mums praneša, kad trijų asmenų teisė dalyvauti seime buvo kontestuojama, ir pirmoje sesijoje jie negavo pripažinimo; vienas iš tų trijų asmenų, p. J. Kutra, buvo pa- skui visai atmetas. —Red.)

Kaip ūkiniame taip ir gamtos gyvenime pastebimos įvairios vystymosi formos, kurių sudėtingumas didėja. Kultūros indi- vidualizacija yra natūralus ir būtinas reiškinys. Jeigu lietu- viai atstotų ant kultūros indi- vidualizacijos kelio, tai ne jų nuopelnas, bet jų paskirtis. Nuopelnu galėsime skaityti tai, kiek sugebėsime išlaikyti ką tu- rime ir ką naujai sukursime.

Žmogaus valia ir socialinis dėsningumas

Kada mes pripažįstame so- cialinį dėsningumą arba, kitaip sakant, laikome, kad socialiniai reiškiniai vyksta pagal būtinus, taip sakant, gamtos dėsnius, ta- da nebelineka vietos sąmoningai žmonių valiai. Žmogaus valiai lieka tik pažinti socialinius įs- tatymus, ir juos sekti. Šią pro- blemą A. Comte sprendžia, da- leisdamas, kad civilizacijos ei- ga nėra tiesi linija, bet svyravi- mų serijos arba eina zigzagais. Todėl žmogaus valia gali ir pri- valo išlyginti tuos zigzagus. Ži- noma yra ginčų ką vadinti so- cialiniu dėsniu ir kaip jį inter- pretuoti. Pav., pripažindami grupių kovai tam tikrą dėsni- ngumo pobūdį, kyla skirtingai dėl jo taikymo konkrečiai epo- chai. Bolševikai įžiūri dabarti- nėje suirutėje kapitalizmo žu- gimą ir paskubinimą klasių (grupių) kovoms, tuo tarpu, apibendrinant tą klausimą, tēra tik kovos lemiantis momentas tarp imperialistinių valstybių ir „inorodcy“, t. y. gyventojų, ku- rie priklauso imperialistiniams kraštams ir yra blogesnėje ūkio ir politinėje padėtyje, išnau- dojami, šabloniniai tarant, kova tarp „Vakarų“ ir „Rytų“.

Dabar aukštos technikos epo- choje žmogaus valia, reiškia daug daugiau, negu anksčiau, todėl ji gali istorijos zigzagus išlyginti. Čia tenka tautos in- teresą kaip principą dėti pa- grindan kaip socialinį reiškinį ir juo vadovautis. Šis veiksmo metodas nėra peiktinas, kai tau- ta su milžiniškomis medžiagi- nėmis priemonėmis siekia ben- drojo intereso ir labo. Hitlerio agresija vokiečių tautos in- tereso požiūriu buvo gera, bet jos laimėjimas turėjo būti laikinis ir didelis suolis į šalį, labai kenksmingas kultūrai, nes toji agresija buvo atmiesta siauru tik savo tautos egoistiniu in- teresu ir nesuderinta su kitų tau- tų reikalais. Jungtinių Valsty- bių interesą šis buvęs antras pasaulinis karas ne tik nepate- kino, bet nepaprastai sukompli- kavo bendrą padėdį, dėl kurios kenčia ne tik Amerikos gyven- tojai, bet ir kiti kraštai. Mažų tautų likimo ir jų interesų ne- pajojimas pakenkė vakarams ir neša visiems kančią ir žalą.

LIETUVIŠKIEJI PROTESTANTŲ

GIESMYNAI

Rašo PROF. VACLOVAS BIRŽISKA

(Tęsinys)

Kitas giesmynas (D. Kleino) pasirodė tikslai po pen- kiasdešimt penkerių metų. Be abejo, senasis leidimas seniai jau buvo tuo laiku išplatinas, bet ir Mažonoje Lietuvoje, negalima buvo suskubti tinkamai paruošti naujo leidimo, ir tik karams aprimus, giesmynas buvo išnauo išleistas. Tačiau buvo savotiškų mėgi- nimų ir anksčiau. Atsiradusią spragą iš dalies mėgino užkirsti ir tam reikalui mėgino tarnauti ir 1625 m. Lo- renco Segebado spaustuvelyje išleistas Psalteras Dovi- do Ing Lietuvischkus sodzius pirmiausiai ischguldi- tas per K. Jona Bretkuna... Bet dabar... Per K. Jo- na Rhesa dabar sūzttū czienu Lietuvinku plebona Karaliaučioje supilnaste atnaujintas. Tai iš šeštojo to- mo paimta atitinkama Bretkūno Biblijos rankraščio dalis, tik visiškai perredaguota Jono Rėzos (gimusi 1576 V 25 ir mirusio 1629 VIII 29), anksčiau Tolmi- nkiemo kunigo, o nuo 1621 m. J. Bretkūno ir L. Zeng- štačo ipėdinio Karaliaučiaus lietuvių parapijoje. Iš- leido Prūsijos vyriausybė.

Patį Bretkūno Biblijos perredagavimą atliko ne vienas Rėza, bet ištisa komisija, kuri, pradėjusi psalmė-

mis, buvo pasiryžusi paruošti spaudai ir išleisti visą Bretkūno išverstąją Bibliją. Be kelių tuo laiku dar gyvų Bretkūno bendradarbių Bibliją verčiant, tai ko- misijai priklausė Įsrucio vyskupas Petras Kleikys (gi- męs 1574 m. ir miręs 1640 m.), pasivadinęs Petru Ni- colai; Ragainės kunigas. Zengštako giesmyno bendra- darbis, Jurgis Beselmannas (miręs 1634 ar 1635 m.); Tilžės dekanas Zacharijus Blotno jaunesnysis (miręs 1629 m.), anksčiau buvęs Viešvilės ir Piktupėnų ku- nigu, sūnus Zacharijo Blotnos vyresniojo, J. Bretkū- no Biblijos vertimo, o gal ir giesmyno žymiausio ko- rektoriaus bendradarbio; Jurbarko (Įsrucio vysku- pijoje), vėliau Įsrucio kunigas Valentinas Feuersto- kas (miręs 1653 m.); Zengštako bendradarbio Stanis- lovo Virčinskio sūnus Jurgis Virčinskis (miręs 1640 m.), Stalupėnų kunigas; Kraupiškio, vėliau Įsrucio ku- nigas Kristupas Šteinas (Stein) (miręs 1625 m.); Di- džijų Rūdupėnų (Encūnų) kunigas Kristupas Sapū- nas (gimęs 1598 m. ir miręs 1659 m.). O pats leidė- jas ir redaktorius Jonas Rėza buvo pirmojo Tilžės mokyklos rektoriaus Matijosiaus Rėzos sūnus; jo vai- kaičių tarpe buvo ir vėlesnysis Vėluvos gimnazijos rektorių Jukūbas Rėza ir tiek lietuvių kultūrai ir li- teratūrai pasitarnavęs Karaliaučiaus universiteto pro- fesorius Liudvikas Marlynas (Gediminas) Rėza (nors Forstreuteris juos visus laiko vokiečiais ir kilusiais ne iš vienos šeimos). J. Rėzos ir jo bendradarbių dar- bas reikšėsi daugiausia Bretkūno vertimo lyginiu su vokišku vertimu ir atitinkamu lietuviško teksto tai- symu, kuris, vienų nuomone, daug kur Bretkūno dar-

bą ne ištaisė, bet sudarkė, įtraukiant daug germaniz- mų, bet P. Spechto manymu (Lituanica 1930 m.), jis pašalino visas pasenusias, abejotinas ar tarmines Bretkūno formas ir jas pakeitė naujomis, kurios nu- statė vėlesniosios Mažosios Lietuvos tikybinės lietu- vių literatūros bendrinę kalbą. Psalmynas buvo iš- leistas dviem tekstais — lietuvišku ir vokišku greta. Vokiškas tekstas buvo įvestas tiems kunigams, kurie lietuviškai nemokėjo ar tik silpnai tesuprato; o gal tuo būdu norėta lietuvius pratinti prie vokiečių kal- bos. Leidinys dėl to dvigubai padidėjo, pasidarė ne- patogus vartoti ir pagaliau niekam nepatiko. XIX a. antrojoje pusėje Kuznecovas-Šmitas buvo paleidęs ži- mą apie jo tariamai matytą šio psalmyno leidimą vienu lietuviškuoju tekstu, be vokiškojo. Bet iš du- omenų, jo iškeltų apie tą leidimą, kurio antraštinio lapo jis nematė, aišku, kad jis turėjo rankose ne 1625 m. leidimą, bet Kėdainių 1653 m. reformatų „Knygos Nobaznystes“ defektinį egzempliorių, nes toje knygo- je Dovydo psalmės sudaro žymią jos dalį. Šiaip ligi šiol buvo žinomi penki tos 1625 m. knygos egzempli- riai — Vroclavo, Göttingeno, Karaliaučiaus, Hallės ir Tartu universitetų bibliotekų — ir visi jie turi abu- tekstus — lietuvišką ir vokišką. Panašiai kaip ir Zeng- štačo giesmynas, ši knyga buvo skaitytojams reko- menduota vokiška Karaliaučiaus universiteto teologi- jos profesorius Jono Behmo ir lotyniška to paties universiteto iškaltos profesorius Samuelius Fuch- siuso prakalba ir eilėrašciais teologijos profesorius Celestino Mislenos (1588 IV 8 — 1653 IV 20), graiku;

kalbos profesoriaus Motiejaus Reimero, poezijos pro- fesoriaus Kristupo Eilardo, Jokūbo Rūdihero, Kris- topo Liebrudero ir Kristupo Sapūno.

Tuo tarpu senajam Zengštako giesmynui išsiplati- nus ir parapijoms pritrūkus giesmyno egzempliorių, vienoje kitoje vietoje atskiri kunigai pradėjo patys savarankiškai ruošti naujus giesmynėlius. Tokius spė- jamus rankraštinis giesmynėlius buvo paruošė ir Rė- zos psalmių leidimo bendradarbiai Valentinas Feuer- stokas ir Kristupas Sapūnas, taip pat Viršvilės ir Krau- piškio kunigas Bernardas Lobelis (Löbell) (miręs ar 1648 ar 1653 m.) ir Vintės ir Klaipėdos kunigas Jo- nas Lėmanas vyresnysis (gimęs 1590 m. ir miręs 1664 m.). Bet leidimo savo giesmynėlius išspausdinti jie negavo; jiems buvo pasiūlyta susižinoti su Tilžės lie- tuvių kunigu Danielium Kleinu (gimusiui 1610 m. ir mirusiu 1666 XI 28), kuriam oficialiai buvo pavesta paruošti naują giesmyno leidimą. Bene apie 1653 m. Kleinas su jais visais susiėjo Tilžėje ir iš jų gavo rankraštinis, jų paruoštus giesmynėlius. Bet atrodo, kad jis vėliau jais nepasinaudojo, nes jo išleistame 1666 m. giesmynė nėra nei vienos giesmės, pasira- ytos Feuerstoko, K. Sapūno, B. Lobelio ar Jono Lėma- no vardu; tad visai galimas daiktas, kad jų giesmės jis rado savo tikslams netinkamas ir suėjo su jais tik tam, kad galėtų pašalinti nepageidaujamą jo gies- mynui konkurenciją.

(Bus daugiau)

JONAS PELENAS *

BLOGA POEZIJA

PASTABOS APIE TRIS NAUJAS POEZIJOS KNYGAS

Vienas žinomas mūsų poetas, — tas pats, kuris kadaise stebino Birštoną, gamindamas selterinį*) lietu, — kartą, dar nepriklausomybės laikais, yra pareiškęs, kad Lietuvoj poezija pasiekusi tokį aukštą lygį, jog visi poetai rašą vien tik geras eiles. Jeigu tai būtų buvusi tiesa, tai mes poezijos srity būtume toli pralenkę savo praečių, anglų ir vokiečių koleną, nes pasaulyje nėra tokio krašto, kuriame greta gerų eilių nebūtų spausdinama daug vadinamųjų „poetų“ ar net silpnų to rūšies kūrinių.

Jeigu pas mus, — ar tai periodinėj spaudoj, ar naujai išeinančiuos rinkiniuos, — blogos poezijos buvo galima rasti reikiamai daugiau negu Vakarų Europos kraštuose, tai dėl to per daug stebėtis netenka, nes gerai poezijai išaugti reikia didelių literatūrinių tradicijų ir aukšto kultūros lygio, o mes dėl visiem žinomų istorinių priežasčių šioj srity su Anglija ar Prancūzija konkuruoti negalim. Veikiausiai reikėjo stebėtis, kad Lietuva, kurioje dar XX-ame amžiuje buvo uždrausta spauda, per keliasdešimt metų sugebėjo išauginti talentingų poetų, kurie, išėję iš parapijinio akiračio ribų, savo kūryboje buvo ne tik gerais lietuviais, bet ir gerais europiečiais.

Imdami į rankas pastaruosiu metu tremty išleistus eilėraščių rinkinius, tikimės, kad juose mažai berasime provincializmo žymių, nes juk pats faktas, kad jų autoriai buvo kelerius metus išgyvenę Vakarų Europoj ir betarpiškai susidūrę su jos literatūra ir kultūra, negali neatsiliepti į jų skoni ir į jų kūrybą, kad ir neįkvėpdamas, be abejo, talento tiems, kurie jo neturi.

Noriu čia pakalbėti apie tris eilėraščių knygas, pasirodžiusias praėjusių metų gale ir šių metų pradžioj: Grigaitytės „Paslapty“, Joniko „Pakeleivius“ ir Nevardausko „Užrūstintus dievus“ (toliau autorių pavardės trumpinamos: G., J. ir N.).

Visose trijose knygose aiškiai vyrauja patriotinės temos, kas iš karto verčia skaitytoją suklusti, nes vargu ar berastume labiau nudainuotą motyvą už šį. Kaip patriotinės gaidos skamba mūsų trijų poetų kūryboj, ar jie mokėjo įnešti čia ką nors individualaus, ką nors šviežio ir naujo?

Štai kaip Grigaitytė kreipiasi į Lietuvą:

Vasara lemta tau atgimti,
Prasidėd gražiau,
Tad į šalį juodos mintys,
Žaidžios gis veikiau.

Panašiai dainuoja ir Jonikas:

Kantrybės tau, tėvyne,
O pergalė arti —
Kovojo atsigavine
Mes budime tvirti.

Pažymėtina, kad, šiaip taip surimavę tuos sakinius, autoriai nė nesistengia sudaryti poetiško iliuzijos, kaip ir jų kolega Nevardauskas, kuris dainuoja dar gaudžiau už juos, bet nė kiek ne poetiškiau:

Sudiev, Tėvyne mylimoji,
Sudiev tariau gal amžinai...
Sudiev, salele tu gimtoji,
Žinau, ne tam mus auginau.

Jeigu kuris iš jų mėgina pasisakyti ne taip proziškai, tuomet kruvinas mūsų laukas virsta šokių sale:

Kietai ginklai nudilsta
Po mūsų sunkiniu... (J.).

Kitur vėl karys, išeidamas į frontą, sako:

Nebijok! Apjuokę mirti
Vėl sugrįšime pas jus (J.).

Autoriui nė į galvą neateina, kad „apjuokti mirti“ yra ne tik ne poetiškas, bet, iš viso, beprasmiškas posakis. Grigaitytės partizano „melsvos akys dega, spaudžia plieno draugą prie karštos širties“. Kad ir kaip besistengtų, labiau nuvalkioti „vaizdo“ už melynų degančias akis nerastų nė banalumo genijus, lygiai kaip ir šautuvą vadinti plieno draugu drįstų savo „kūryboj“ nebent sekmadieniais eiliuojantis valsčiaus valdybos raštedys.

Keista, kad visi tie poetai nejaucia, jog jie tūkstantinį kartą groja seniai nudilintas ir suskilusias plokštes. Keista taip pat, kad to nejaucia daugumas mūsų laikraščių bei žurnalų redaktorių, kurie nuolat spausdina panašias eiles, — ar tai dėl jų „kilnių minčių“, ar tai neturėdami dėkloje nusimanančių apie poeziją žmonių. Atrodo, lyg periodinei spaudai būtų

*) Selteris — sodė.

privaloma turėti nuolatinį „poetinį kampeį“ ir kasdien kaisyti jį tomis dulkėtomis popierinėmis gėlėmis.

Greta patriotizmo kita mėgiamausia mūsų trijų poetų tema yra meilė, — tur būt, dėl to, kai jinai jau savaime yra laikoma poetišku dalyku ir kad, giedant apie „skaisčius nuotakas“ ir „svajas trapiasias“, ima „džiaugtis širdžiukės“ (J.) ne tik autorij, bet ir jų naivų skaitytojų. Visi, kurie nori būti poetais, turi atsiminti, kad poetas (be daugelio kitų ypatybių) privalo turėti ne širdžiukę, o širdį. O kai širdžiukę savininkai „sąnams susiglaudžia“ (J.), kai jiems „akimirkoj vienoj paskęsta daug dienų prasmingų“ (G.) ir jie „meilės kvaitulį iki dugno geria“ (N.), — jie tuo profanuoja ne tik Poetiją, bet ir Meilę ir savo banalių meilių nieku nedėtos objektus.

Perskaitęs Grigaitytės posmą:

Žvali jaunystė
kelia galbutę:
dainuoti, krykšti —
laiminga būsi,

ir kitus panašius posmus, maniau, kad jų autorė — šešiolikinė debutantė, tačiau iš „Tremties Metų“ patyriau, kad ji vieną eilėraščių rinkinį yra išleidusi prieš keliolika metų. Kadangi turime prileisti, kad per tiek laiko padaryta bent šokia tokia pažanga, kritikas atsistoja prieš neįsprendžiamą problemą: kaip autorė turėjo rašyti anuomet, jeigu ji dabar rašo taip, kad blogiau rašyti jokių būdu neįmanoma?

Abu Grigaitytės kolegos, aistrų pagauti, kreipiasi į savo mylimąsias tokiom beviltskai banaliom eilutėm:

Niekam suvilioti
Čia tavęs neuduosi,
Eikš — neišklajoti
Dar takai žieduše (J.).

Žinau, kad niekas negyvena,
Lyg tartum saulė, amžinai.
Širdy kol meilė dar rusena,
Didesnį džiaugsmą ar žinai? (N.).

Nors tai yra absoliučiai negalima, tačiau atrodo, kad visi trys autoriai yra ne tik labai panašūs kaip eiliuotojai, bet ir visai vienodos psichinės konstrukcijos: tokį išpuolį sudaro jų „pergyvenimai“, įvilkti į vienodai banalią formą, — apsvaigę nuo meilės burtų, jie visi geria sklidinas laimės taures ir krykšdami plaukia saldiežiausių valų bangomis (atsitinkamai pakėitę žodžius, gautume skaitinuką ar nelaimės aprašymą).

Kaip jau iš dalies minėta, visiems trimis autoriams nė į galvą neateina, kad poetinė kalba ir poetinis reiškimosi būdas (išskyrus tokius posakius, kaip „pravirkęs berzelis“ ar „jaunystės taurė“) kuo nors skiriasi nuo prozinės kalbos:

Išleido ir tetravosi kas naujo
Ir kodėl nebe turistai, o bėgliai...
rašo Jonikas vienoj vietoj, o kitur:
Niekad mudu taip nebuvom reikalingi
Vienas antro nuširdžiusios paramos.

Tai gabaliukai pasikalbėjimų su pažįstamais, ir visai nesuprantama, kodėl autorius nori įpiršti juos skaitytojams poezijos vietoj. Tas pats pasakytina apie vieną Grigaitytės „kūrinį“, visų pirma apie eilėraščių „Nykių palatų“, kuriame sakoma:

Kokios nykių dienos
man be jės, mažytiai,
šioj nykių palatoj
vis tarp svetimų.

Nėaišku, kodėl asmenišką susirašinėjimą su savo vaikais autorė laiko meno kūriniu ir spausdina eilėraščių rinkiny...

Gerų norų bei „giedresnių nuotaikų“ skaitytojai gali paklausti, argi tų trijų knygų trijuose šimtuose puslapių visai nepasitaiko „deimaniečių“. Atsakome: ne. Ir argi jaunų poetų tarpe visai nėra gabių žmonių? Su džiaugsmu turime atsakyti, kad, pavyzdžiui, toks Vladas Šlaitas, kad ir būdamas savo eilėraščiuose kiek monotoniškas, turi neabejotiną poeto gabumų. Visa bėda, kad didesnį aktyvumą rado kaip tik negabieji ir kad būtent Nakaitės ir Grigaitytės užpildė mūsų periodinės spaudos puslapius.

Norėdamas palengvinti darbą eventualiems mano oponentams, primenu, kad čia aptartų autorių gynimas gali būti vedamas dviem būdais: pirma — nurodant, kiek siuntinių jie yra išsiuntę į užjūrį ir į kurių draugių valdybų sudėję jie įeina. Antra: teigiant, kad šiandien kiekvienas savas žodis mums yra brangus ir kad bet kokia kritika kenkia mūsų tautos reikalams ir talkininkauja mūsų priešams. Sutikdamas, kad pirmas argumentas yra absoliučiai nesugriaunamas, į antrą bėgį randu reikalingą atsakytį, kad menkaverčių „meno kūrinių“ gynimas neabejotinai

UŽBURTAM RATE

Balys Rukša Toronto mieste išleido eilėraščių sąsiuvinį „Žemės rankose“. Čia spausdiname du šio rinkinio eilėraščius.

TOKI patys, kaip mes, kiti žmonės
Po daug metų štai šie stovės
Ir kaip potvynis užpila klonius,
Kaip pavasaris ieško srovės,

Jie matys ir šią nuostabią žemę,
Tvaiką vėjo, vandens ir žolės
Ir užimą griausmingai neramų
Nemažiau kaip ir mudu mylės.

Ir žinos, kad gyvenimui duoklę
Atiduoda tik kraujo auka,
Ir supras, ko taip kviečia vilioklę,
Ko taip šaukia klajūnė banga.

Ta banga, kuri vėl užpils klonius,
Kuri kils virš didžiosios srovės,
O tada, kai kiti šie žmonės
Po daug metų pavargę stovės...

PRIE RUDENIO VARTŲ

DABAR ir vėl krūtinėje kančia nubunda
Ir širdį degina spalvom anų dienų,
Kada ir meilė ir jaunystė vagabundo
Nenumirė tarp vasaros sapnų.

Nenumirė, dainuodama rugpiūčio naktį,
Nesudegė ugnyje lūpų mylimos
Ir audroje suradusi į laimę raktą
Griaustiniais meldėsi viena kalnuos...

Ir tai tik pršvaistės, kurios skausmu uždengia

Kelius prisiminimų ieškančios širdies.
Tikrovė apvogė sapnų ir meilės dangų, —
Nėra ten saulės ir nėra žvaigždės...

Dabar ir aš prie rudenio šaltųjų vartų
Gelsvam lape jaunystės pelenus imu
Ir, lyg brangakmenį, bandau aš juos įvertinti
Šykštuolio seno pirklio godumu...

Todėl ir vėl mane taip šaukia, vėl gundo
Ta tolima ir amžiams prarasta šviesa,
Kur degė meilė ir jaunystė vagabundo
Pavasario mergaitės akyse...

Dėl „Lietuviškojo Žinyno“

Ponas V., pasigavęs pirmojo „Lietuviškosios Enciklopedijos“ tomo prakalbą, informuoja „Naujienų“ Nr. 159 skaitytojus apie šios enciklopedijos redagavimo organizaciją. Tačiau ši informacija yra visiškai netiksli ir klaidinanti. Nei prof. Česnyš, nei prof. Krėvė Mickevičius, nei prof. Lašas, nei ypač V. Kveska niekad niekada Enciklopedijos redagavime nedalyvavo, nors jų pavardės ir figūravo L. E. redakcijos sąraše, reklamai sudarytame į organizuojant, ir paskiau iš mandagumo kartojamame kiekvienam L. E. sąsiuvinį. Tokios sudėties „redakcija“ per 10 L. E. gyvavimo metų buvo susirinkusi vos vieną ar du kartus, kada „Spaudos Fondas“ buvo sumanęs pakariauti su manimi, kaip vyriausiojo redaktorių; bet šias kautynes jam pralaimėjus, daugiau šioji redakcija nebuvo šaukiama.

Prof. Česnyš iš viso davė enciklopedijai du straipsnius („Aušros Vartai“ ir „Jėzus Kristus“), kurių laukdamą L. E. keletą mėnesių negalėjo išleisti eilinių sąsiuvinų; prof. Krėvė Mickevičius, kad ir būtų galėjęs daug kame Enciklopedijai padėti, bet dėl kitų darbų universitete ir už universiteto sienų, neturėjo laiko enciklopedijoje dirbti; prof. Lašas tikrai ilgesnį laiką redagavo enciklopedijos medicinos skyrių, bet ir čia, neparodęs redaktinių sugebėjimų, jis vėliau buvo pakeistas jaunesniųjų medikų. Pagaliau V. Kveska tik formaliai atstovavo redakcijoje Spaudos Fondui, bet jo redakcija niekad niekada ne Enciklopedijai jis nebuvo nei vieno žodžio nei parašęs, nei suredagavęs. O ir leidimo reikalais enciklopedijos redakcijai teko turėti reikalo ne su juo, bet su B. Zyglu.

Faktinis L. E. redagavimas pradžioje buvo rankose mano, prof. Dovydaičio ir prof. Mykolo Biržiškos. Kiek vėliau, norėdami paskubinti L. E. leidimą, vienu redaktorių įtraukėm dar prof. V. Maciūną ir pagaliau dar ir P. Čepėną, kuris prieš tai ilgus metus buvo vienintelis L.

smukdo mūsų išvijos kultūrinį lygį, tuo pačiu mažindamas jos atsparumą ir padėdamas mūsų priešams.

„Naujienos“ — Ketvirtadienis, 1950 m. birž. 27 d.

ROŽĖS

J. JAZMINAS

Pirmą kartą sutikau ją prieš keletą metų miesto gatvėje. Ji iš karto patraukė mano akis, ir aš tariu sau:

„Štai mano idealas!“
Turėjau tada apie 30 metų ir buvau mylėjęs, aišku, jau ne kartą. Tačiau nežiūrint kvailliausio pamišimo, mane visada sulaikydavo kažkur pasamoneje ruse-
nų įsitikinimas, kad turin šioje ašarų pakalnėje svarbesnis darbus nudirbti... Buvau tada pradedantis rašytojas ir mėgdavau pasvajoti.

Po to dažnai sutikdavau ją to miesto gatvėse, ir mudu visada susizvelgdavome. Bet tai tebuvo trumpi susitikimai, kurie tik valandėlei sujaukdindavo jausmus. Ji greitai dingdavo minioje, ir mano protą vėl apnikdavo senos mintys.

Netrukus persikėliau į kitą miestą ir ilgą laiką jos nebemačiau. Tada žavėjau kitomis moterimis ir ją beveik užmiršau. Bet štai vieną gražią pavasario dieną vėl sutikau ją. Nesuvaldęs nusišypsuoju, kaip kokiam senam pažįstamui. Bet nuostabiausia buvo tai, kad ir ji nusišypsuoja. Tada pakėliau skrybėlę, o ji — atsakė linktelėjimu. Ir, tur būt, viena mintis dingtelėjo abiem: sveikas, senasis ideale!

Po to susitikę gatvėje — o susitikdavome dažnai — visada nusišypsodavome vienas antram ir pasisveikindavome, nors buvome nepažįstami, ir vienas apie antrą nieko nežinojome. Tokia keista mūsų pažintis tęsėsi ilgesnį laiką, nes ją užkalbinti man trūko drąsos.

* * *

Gyvenau tada Tauru kalne, kurin lipti turėdavau siauru vingiuotu takeliu. Vieną gražią dieną grįždamas po pietų, — valgėme toje pačioje užkandinėje, — pamaciau priešais ją su drauge. Josėjo pažinimą ir garsiai juokėsi. Buvę atsigręžę ir matė mane... Turėjau pavyti jas.

Praeidamas tariu:

„Labą dieną.“
„Labas!“

„Esate labai linksmai nusiteikę, pane-
lės.“

„Kur nebūsime: esame girtos.“
(Pietų metu, pasirodė, buvo išgėrę po bokalą alaus).

Taip pradėjome pasikalbėjimą. Mano širdis smarkiai plakė iš susijaudinimo (be to, ir lipimas į kalną!), ir aš akių neatitraukdamas žiūrėjau į ją. Taip, ji buvo tikra gražuolė...

Palydėjau ją iki namų. Pasirodė, kad gyvename visai netoli vienas antro. Ji sakė, kad kas rytą mato mane einant į tarnybą, ir aš jai atstojaus laikrodį, kurio neturi...

Vėliau mudu dar dažniau susitikdavome ir paprastai tik pasisveikinę nuskubėdavome savais keliais. Dabar beveik kas rytą matydavau ją lange — nusišypsodavome vienas antram ir pamodavome ranka. O tos šypsenos ilgai pragiedrindavo nuotaiką...

Buvome abu vargo pelės. Ji gyveno pus-
badžiū ir nakvojė nekūrentame kambarėlyje, nors jau buvo Kalėdos.

„Tai nėra taip jau baisu“, sakydavo.
„Sunkiausia, kol glendi lovon. Tada susirietai kamuolin, bematant užmiegi ir — sapnuoji tropikų šalis...“

Ji artimesnius santykius nesuėjome, nes buvome per daug kitais darbais ir siekimais užsiėmę. Ji tada dainavo operos chore ir juokais vadindavo save operos artiste. Aš tarnavau, studijavau ir po truputį rašinėčiau.

Netrukus turėjau savo kraštą apleisti ir užsienyje tęsti vargingą emigranto gyvenimą.

Vieną dieną į miestą, kuriame tada gyvenau, gastroliū atvyko mūsų liaudies šokių ir dainų ansamblis. Buvau tada tiek nutolęs nuo kultūrinio gyvenimo, kad ir šiomis gastroliūnėmis nesidomėjau.

Gyvenau benamio gyvenimu. Per dieną klaidžiodavau po gatves ir parkus, tik

E. sekretorius, kurio rankose, tarp kito ko, buvo ir visi santykiai su keliais šimtais nuolatinių L. E. bendradarbių. Vaitiekūno darbas buvo laktymas ir spautuvė ir į leidyklą. Iš tų penkių asmenų, kurie faktiškai suredagavome visą enciklopediją, keturi (aš, Mykolas Biržiška, V. Maciūnas ir P. Čepėnas) esame čia, JAV-se, o penktasis, prof. P. Dovydaičis, išvežtas Maskolijon 1941 m. birželio mėnesį, ne visai tikromis žiniomis ar yra ten žu-
vęs, o gal kur dar ir vargsta.

Vaclovas Biržiška

pernakvoti užeidamas pas gerus žmones. Bet ta diena pasitaikė apsiniaukusi ir vakare pradėjo lyti. Neturėdamas kur dingti, nuėjau į koncertą.

Vargais negalais gavau bilietą. Stovėjau balkone prisiglaudęs prie kolonos ir abejingas žiūrėjau. Pamažu pakilo uždanga ir — staiga pamaciau ją, stovinčią choro viduryje, grožiu spindinčią ir šypsančią. Mane tai taip paveikė, kad ašaros susisuko akyse...

Choras dainavo tėvynės liaudies dainas. Ji dainavo solo ir šypsojos, šypsojos žiūrėdama į dirigentą. Ji žiūrėjo į jį akių neatitraukdama ir nieko kito, rodos, nematė — tik poną dirigentą! O jis stovėjo, priešakyje lieknas, aukšlyn atmetais geltonais plaukais, ir valdingais judėsiis valdė visus.

Aš stovėjau sulinkęs prie kolonos. Ji manęs nematė, nes negalėjo matyti.

Jos sutikti nesistengiau. Būčiau sužadinęs užuojautą, o šito nenorėjau. Bet rožių puokštę pertraukos metu suieškojau ir pasiunčiau jai — be vardo ir žodžių.

* * *

Tai man papasakojo draugas. O aš jo pasakojimą atsiminau po daugelio metų, netikėtai aplankęs šio be laiko mirusio rašytojo kapą. Čia prie puikaus paminklo pamaciau padėtą kuklią rožių puokštę — be vardo ir žodžių.

Bregenz, 1945 m. liepos 9 d.

RAŠYTOJOS ŽEMAITĖS
PORTRETAS

Dailininkas Jonas Šileika, vykdamas į Lietuvą 1921 m. rugpiūčio 12 d., paliko man sekamą pareiškimą:

„Kadangi Žemaitės portretas, kurį aš nutapiau gyvendamas Amerikoje, labai atsižymėjo Amerikos dailės parodose, ypač Carnegie Institute internacionali parodoje, kur jis buvo suligintas su garsiausių pasaulio dailininkų veikalais — John Sargento, Laszlo, Zorno ir kt.

„Apart to, šis portretas jau nuo pat pradžios savo pasirodymo 1920 metais dailininkų parodoj Chicagos Art Institute laimėjo Joseph N. Eisendratho \$200 dovaną. „Lietuviams yra svarbiausia tai, kad šis portretas vaizduoja vieną iš garsiausių Lietuvos moterų rašytoją — Žemaitę.“

„Amerikos lietuvių spaudoj praskambėjo balsai, kad lietuviai neprivalėtų šio portreto paleisti iš savo rankų, kad pagaliau jis patektų į Lietuvos muzėjų.“

„Dabar keliauju į Lietuvą, kur esu pakviestas nupiešti keletą paveikslų, tarp jų — pirmąjį Lietuvos seimą. Gi Žemaitės portretą palieku Dr. Antano Montvido globoje ir įgalioju Dr. A. Montvidą sukelti tam tikrą pinigų sumą, kurią mudu esame esant portreto kainai, kad aukščiausi minėtas tikslas galėtų būti įvykdytas.“

Jonas Šileika“.

Kadangi lietuviškoji vispomenė nuo pat pirmojo iki antrojo karo buvo užimta tai nuo karo nukentėjusių šelpimu, tai kovų už Lietuvos nepriklausomybę remimu, tai pagalba Lietuvai atstatyti, tai skridimu į Lietuvą pasimojimais, tai kitais svarbiais reikalais, aš neturėjau tinkamos progos dail. Jono Šileikos sumanymo vykdyti. Per 30 pastarųjų metų Žemaitės portretas pasiliko mano globoj. Gal ir gerai. Jis randasi mano globoj ir dabar.

Šis portretas buvo nutapytas pačiai rašytojai pozojant, kuri mano namuose buvo beveik kasdieninė viešnia. Išlydėjome ją atgal į Lietuvą, kur po trumpo laiko ji mirė.

Nėra kito Žemaitės portreto, dėl kurio ji būtų, gyva būdama, pozavusi. Lietuvams vargiai yra žinomas kitas toks paveikslas, kuriam kitataučių dailės kritikai būti metę tiek daug gražių komplimentų. Jonui Šileikai pasisekė visame jo gyvenime sukurti tokį brangų žemčiūgą. Kitataučiai, nieko nežinodami apie mūsų garsiąją rašytoją, gėrėjosi Šileikos genijum.

Tokis paveikslas neprivalo pasilikti mano privatinėje globoj ir mano nuosavybe. Jis turėtų kaboti Pittsburgho Universiteto muziejaus lietuviškame kambaryje ar Chicagos Dailės Institute. Lietuviai turėtų kuo didžiuotis. Kitataučiai patirtų daugiau apie lietuvius ir Lietuvą. Garsiajai Žemaitėi būtų įsteigtas amžinas paminklas.

Portreto kainą — \$2,000. Gal atsirastų vienas turtingas lietuvis, kuris norės savo pavarde įteikti šį paveikslą dailės įstaigai. Gal yra kokis kitas būdas fondą sukelti. Prašau patarimų.

Dr. A. Montvidas

IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO

Lietuviai dalyvaus parodoj

Kaip ir pereinamais metais, Čikagos 1950 metų parodoje ruošiasi dalyvauti ir lietuviai. Programą ruošia Čikagos Lietuvių Taryba. Lietuvių pasirodymas numatomas rugpjūčio 2 dieną. Žada pasirodyti tautinių šokių šokėjai, choras ir menininkai.

Grįžo J. Blekaitis

Gražiai užsirekomendavęs režisierius Jurgis Blekaitis jau grįžo į Čikagą. Kaip žinia, jis buvo nuvykęs į Kanadą, kur vietos lietuvių teatro grupei sekmingai surežisavo A. Skėmos "Živilę".

Kiek teko girdėti, J. Blekaitis žada "Živilės" pastatymą parodyti ir Čikagos žiūrovams.

"Ramovės" susirinkimas

Amerikos lietuvių sąjungos "Ramovės" Čikagos skyriaus valdyba praneša, kad š. m. liepos 15 d. 19 val. 30 min. Tremtinių Namuose (2244 W. 23rd Place) įvyks narių susirinkimas, ir paskaita, į kurią visi nariai ir norintieji būti nariais maloniai kviečiami atsilankyti.

Po paskaitos — pasikalbėjimas aktualiais šių dienų klausimais. Čikagos Skyriaus V-ba

Švietimo reikalai

Prie Lietuvių Tremtinių Bendruomenės (anksčiau vad. Tremtinių Draugijos) Čikagoje jau seniai yra sudaryta Mokytojų Sekcija, kuri rūpinasi įvairiais lietuvių jaunuomenės mokymo bei švietimo reikalais. Daugiausia jos rūpesčiu buvo suorganizuotos ir veikė Čikagoje įvairios šeštadieninės lituanistinės mokyklos.

Pastaruoju laiku sekėja plečia savo veiklą. Atkreiptas rūpestingasis dėmesys į mažųjų skaitytojų atitinkamos iliustruotos periodinės literatūros gaminimą, taip pat vaikų vaidinimus, vaikų radijo valandėlių ruošimą. Rūpinamasi atitinkamų radijo paskaitų organizavimu ir suaugusiems.

Pasirūšta geriau suorganizuoti ir šeštadienio lituanistines mokyklas aukštesniųjų mokyklų mokiniams. Be kitko, turint galvoje, kad daugis lietuvių mokinių lanko angliškąsias Čikagos aukštesnias mokyklas, kai kurias net po kelių kilometrų, ryžtasi suburti bent vieną tokią mokyklą atitinkamą skaičių lietuvių (bent 20), kad tuo būdu būtų galima pasinaudoti įstatymo ten oficialiai įvesti gimtosios kalbos pamokas.

Lietuvių Piliečių Klubo veikla

Idomu, kad gyvojo gamtos daugelis dalykų sutampa — turi panašumo. Paimkime kad ir augalų pasaulį. Mažiau naudingi žmogui augalai apsikarstę rėkiančiomis spalvomis nudažyti žiedais, skleidžia ir orą viliojantį kvapą ir panašiai. Daug panašumo randame ir žmonių bendruomenėje. Pigių dalykų firmos stengiasi savo aukas — pirkėjus — privilioti įvairiaspalvėmis reklamomis, įvairiais ir skambiais šūkais. Tuo tarpu yra labai kuklių žolelių, kurios medicinoje panaudotos daugeliui išgelbsti gyvybę, sumažinti skausmus. Jos yra ne tik mažos, bet ir savo spalva ir ūgiu lyg ir slepiasi. Jų tenka atsidėjęs ieškoti.

Kuklūs veikėjai

Pažiūrėkim į kukliuojančią, margąją Čikagą, į mūsų lietuviškąją bendruomenę. Ji gausi ir gyva, kiek čia draugijų, klubų ir kitokių pobūdžio organizacijų. Vienos jų save garsina skambiomis dainomis, kitos gražiais vaidybiniais pasirodymais, trečios prašmatniais piknikais ir t. t. Bet jų tarpe yra ir tokių, kurios labai ramiai, pasakytum, perkukliai dirba savo narių tarpe, o kartu ir visai mūsų bendruomenei, labai naudingą darbą.

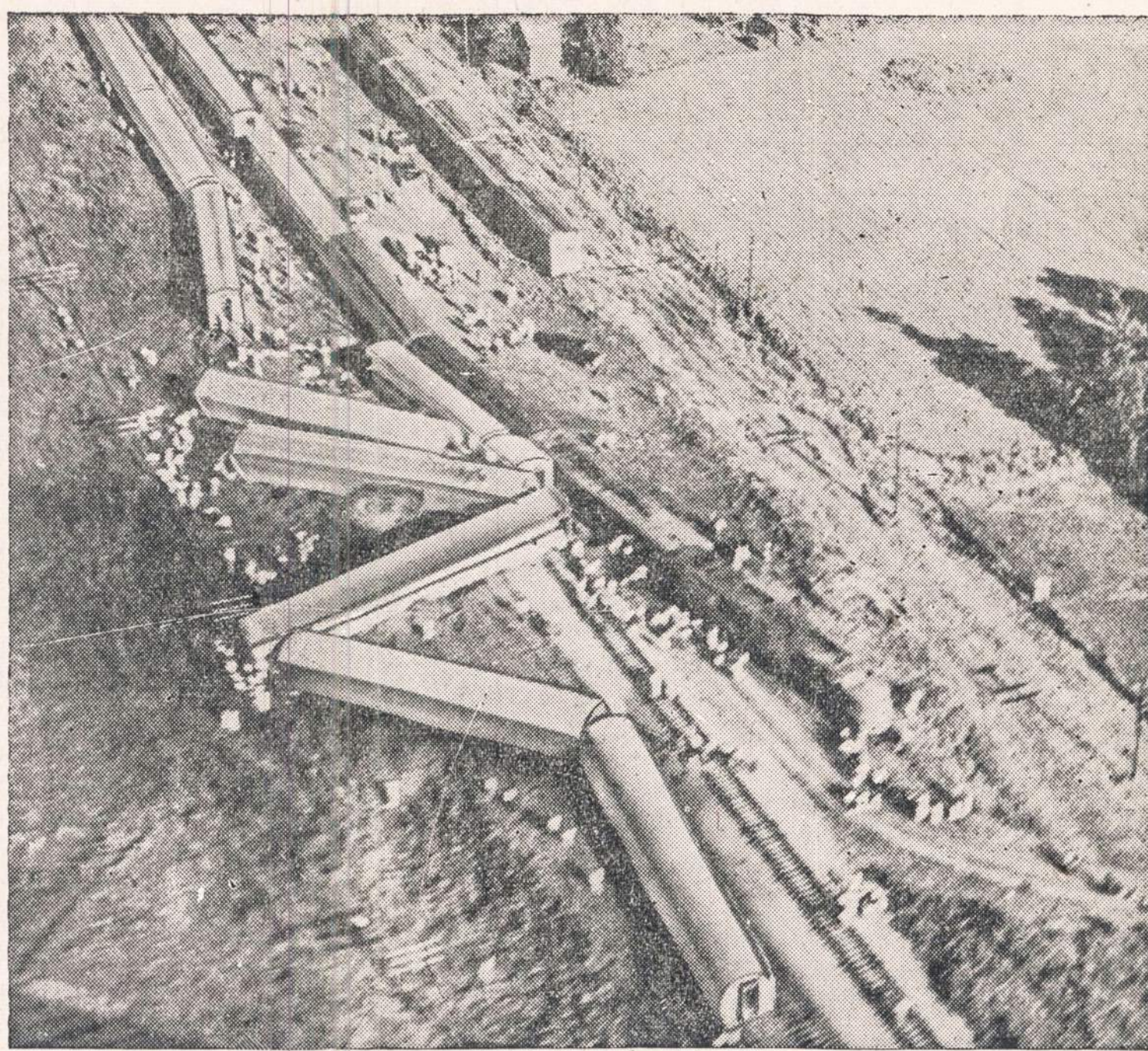
Atsitiktinai užsuku ir gaunu kvietimą pabūti Čikagos Lietuvių Piliečių Klubo sueigoje — posėdyje. Jo pirmininkas, p. Kazys Mačiukas, jau metų naštos glejamas, bet pilnas energijos ir gerų norų žmogus, atidaro sueigą — posėdį. Nariai susikaupę išklauso darbotvarkę ir jo įžangos žodį. Visi ramūs ir iš jų veidų junti dvelkiant posakį: žinom, ką darom ir ko norim.

Plačiai aptariami rudenį įvykstantieji federaliniai rinkimai, aptariama kandidatūros. Kandidatais parenkami lietuviai ir sutariama tik už juos atiduoti balsus ir tą rekomenduoti visiems klubo nariams ir pažįstamiems. Tai gražus dalykas: jie yra geri ir aktyvūs JAV valstybės piliečiai ir kartu supratę ir taurūs lietuviai.

Čia pat susitariama liepos m. padaryti draugišką iškylą į gamtą toliau už miesto. Neturintys susisiekimo priemonių tuoj čia pat pasidalina, kad ir jie, kaip šios darnios šeimos nariai, kartu galėtų sveikai praleisti laiką. Rudens pradžioje, apie rugsėjo mėnesį, numatyta suruošti tradicinį pikniką (gegužinę).

Pagalba tremtiniam

O aš tarp jų naujokas — DP. Tuoj pat iškyla klausimas, kuo

Dviejų traukinių susidūrimo vaizdas. Traukiniai El Capitan ir Kansas City Chief susidūrė Monica (Ill.) miestuke. El Capitan išsoko iš bėgių ir trenkė į Kansas City Chief. Nelaimėje žuvo 10 žmonių, o 48 buvo sužeisti.

klubas galėtų būti naudingas šiems nelaimingiems žmonėms, kuo galėtų jie pagelbėti. Jie, būdami seni šios šalies gyventojai, žino, kad naujai atvykusiems sunkumų sudaro nepažinimas krašto papročių, teisės, ekonominio ir politinio gyvenimo. Šiame pasitarime ir nutarta buvo suorganizuoti rudenį ar žiemą šios rūšies kursus naujai atvykusiems, kuriuose vietiniai teisininkai, ekonomistai ir politikos veikėjai duos paskaitų ciklą ir išsamiai supažindins su šios šalies gyvenimu. Apie kursų vietą ir pradžią bus vėliau skelbiama spaudoje. Šis klubo užsimojimas ir nutarimas yra vispusiškai girtinas ir labai naudingas tiek naujiesiems šio krašto gyventojams, tiek ir seniesiems, nes gyvenimas juk kinta, daro pažangą. Labai pravartu bus visiems šiuos kursus išklausti. Patariamas būtų sekti spaudą apie kursų pradžios paskelbimą ir tuoj į juos įsirašyti.

Čikagos Liet. Piliečių Klubo valdybai ir nariams priklauso visų mūsų padėka už gerus ir gražius norus mūsų lietuvių bendruomenei. Klubo narių tarpai taip pat pageidaujami ir mielai priimami ir naujai atvykę. Klubas veikia jau metų eilę. Šiuo metu narių turi per 30. Metinis nario mokestis tėra tik \$1. Klubu nuolatini būstinė yra 2439 W. 69 St. Dalyvavęs

Pirkite tose krautuvėse, kuo-
rios garsinasi "NAUJENOSE"

KAZIMIERA PETRUTIS
pagal tėvus Birantaitę
Gyveno Fennville, Michigan,
o pirmiau gyv. 2505 W. 69th
Street, Chicago, Ill.

Mirė 1950 m. liepos 10 d.,
6:20 val. vakare, sulaukus pusės
amžiaus. Gimus Lietuvoje,
Telsių apskr., Plungės parap.
Amerikoje išgyveno 48 m.

Paliko nuliūdę: vyras Francis-
kas, 2 sūnūs: Pranciškas,
Jurgis ir marti Loretta; 2 anū-
kai: Jurgis ir Jonas; duklė
Zofija Keane, žentas ir anūkas
Thomas; švogeria Dominikas
Petrutis, gyvena Peoria, Ill.,
ir kiti giminės, draugai ir pažį-
stami.

Kūnas pašarvotas Lachawicz
kopl., 2314 W. 23rd Place.

Laidotuvės įvyks penktad.,
liepos 14 dieną, 8:30 val. rytu
iš koplyčios į Aušros Vartų
parapijos bažnyčią, o po gedu-
lingų pamaldų bus nulydėta į šv.
Kazimiero kapines.

Visi a. a. Kazimiero Petru-
tis giminės, draugai ir pažį-
stami nuosirdžiai kviečiami da-
lyvauti laidotuvėse ir suteikti
jai paskutinį patarnavimą ir atsi-
sveikinimą.

Nuliūdę lieka:
Vyras, Sūnūs, Marti, Duklė,
Žentas, Anūkai, Švogeriai
ir Giminės.

Laid. direkt. Lachawicz ir
Sūnus. Tel. V. Virginia 7-6672.

Tarsis agronomai

Š. m. liepos 15 d. 7 v. v. Vy-
čių salėje, 2453 W. 47 St., kvie-
čiamas visų agronomų, ių, gy-
venančių Čikagoje ir jos apylin-
kėse, susirinkimas. Bus svar-
stomi aktualūs organizaciniai ir
profesiniai reikalai.

Visi agronomai, es kviečiami
atsilankyti. N.

Aukos Šliupo pa- minklui

Dar Dr. J. Šliupo paminklo
atidengimo dieną Lietuvių Tau-
tinėse Kapinėse surinkta \$84-
75 aukų. Jąsias surinko V. M.
Stulpinas, Vainauskienė, A.
Vaičiūnas, D. Zolp, A. Ambrose.

Dr. Gudauskas su poniu au-
kojo oš10, o po \$5: Steponavi-
čius, J. Bulovas, P. Miller, Ant.
Vaičaitis, A. Misevičius, Al. Pa-
plauskas. Po \$2: J. Dambros.
Po 1 dolerį: A. Mikėnas, A. Gy-
lys, F. Buozer, P. Silus, J. Bag,
F. Dikšas, K. Frackei, G. Rim-
kus, V. Mankus, A. Ragauskas,
A. Dagys, S. Zolp, Ona Zolpie-
nas, F. Raila, Ona Vaičelaitis,
P. Kučinskas, V. Jurelevičius,
Aleksas Ambutas, Juozas Nau-
džiūnas, D. Velickas, P. Skir-
gaila, Spogis, S. Jurevičius, B.
Klemka, B. Gulbinas, P. Jaku-
bėnas, Sugintas, Ambrose, Ma-
lelo. Likusioji suma surinkta
smulkiais.

Iždo globėjas Kl. Vilkelis

A + A

Anelė Eurevich
10528 So. Campbell Ave.
Tel. Cedarcrest 3-0917

Mirė 1950 m. liepos 10 d.,
10:30 val. rytu, sulaukus pusės
amžiaus. Gimus Raseinių aps.,
Šimkaičių parap., Medininkų
kaime.

Amerikoje išgyveno 40 m.
Paliko nuliūdę: vyras Petras,
2 dukterys: Bernice ir Julia
Tatarėlis, žentas Bruno ir anū-
kas Kenneth; sesuo Ona Ra-
davičienė, 2 pusseserės: Ag-
nieszka Bendzaitienė ir Petro-
nelė Mačiulienė ir jų šeimos;
pusbroliis Dennis Bakutis;
giminaičiai: Ona Bačkienė ir
šeima, Waukegan, Ill.; Petras
ir Jonas Yakučiai, dėdėna Sa-
lomėja Jurevičius ir šeima,
Westville, Ill., ir kiti giminės,
draugai ir pažįstami.

Priklaušė Teisybės Mylėtojų
Draugijai.

Kūnas pašarvotas Ant. M.
Phillips kopl., 3307 Lituania
Ave.

Laidotuvės įvyks penktad.,
liepos 14 dieną, 8:30 val. rytu
iš koplyčios į šv. Jurgio para-
pijos bažnyčią, o po gedu-
lingų pamaldų bus nulydėta į šv.
Kazimiero kapines.

Visi a. a. Anelės Eurevich
giminės, draugai ir pažįstami
nuosirdžiai kviečiami dalyvau-
ti laidotuvėse ir suteikti jai
paskutinį patarnavimą ir atsi-
sveikinimą. Nuliūdę lieka:
Vyras, Dukterys, Žentas,
Anūkas, Sesuo, Pusseserės,
Dėdėna ir Giminės.

Laid. direkt. A. M. Phillips.
Tel. Yards 7-4908.

PAULINE UKSAS
pagal pirmą vyrą Karnes
pagal tėvus Montvidaitę
Gyveno 3600 S. Union Ave.

Mirė 1950 m. liepos 12 d.,
7:20 valanda rytu, sulaukus 41
metų amžiaus. Gimus Chicago,
Illinois.

Paliko nuliūdę: vyras Sta-
nislovas, 2 dukterys: Dolores
ir Lillian Karnes; švogeriai ir
švogerkė Juozapas ir Juzafina
Uksas; švogerkė Antanina Da-
niels, švogeriai Antanas Uksas
ir jų šeima, ir kiti giminės,
draugai ir pažįstami.

Priklaušė SLA 36 kuopai.

Kūnas pašarvotas Mažeikos
ir Evans koplyčioje, 3319 So.
Lituania Ave.

Laidotuvės įvyks šeštadienį,
liepos 15 dieną, 10:00 val. rytu.
Iš koplyčios bus nulydėta į šv.
Kazimiero kapines.

Visi a. a. Paulinos Uksas
giminės, draugai ir pažįstami
nuosirdžiai kviečiami dalyvau-
ti laidotuvėse ir suteikti jai
paskutinį patarnavimą ir atsi-
sveikinimą.

Nuliūdę lieka:

Vyras, Dukterys, švogeriai,
švogerkos ir Giminės.

Laidotuvų direkt. Mažeika
ir Evans. P. Prospect 6-0099.

GUŽAUSKU
BEVERLY HILLS GELINČIA
Gražiausios gėlės dėl vestuvių,
bankietų, laidotuvės ir dėl kitų
visokių papuošimų.
6901 SO. WENTWORTH AVE.
Tel.: ST 3-2454 ir HU 3-2224

GELININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo ar liūdesio valandose
Gražiausios Gėlės ir Vainikai. Rei-
kale pašaukit: atvyksim į jūsų nam-
mus su vainikų paveikslais išrinkti.
ROY R. PETRO (Putramentas)
5519 So. Harlem Avenue
Portsmouth 7-9020.

URBA Gėlės Mylimiems,
Vestuvėms, Bankietams,
Laidotuvėms ir Papuoši-
mams.
GELININKAS
4180 Archer Avenue
Phone: LA 3-5800 arba 3-5870

LOVEIKIS Siunčiam Gėles
Telegramu ir
Visas Pasaulio
Dalis
KVIETININKAS
Gėlės Vestuvėms, Bankietams
ir Pagrabams.
3316 SO. HALSTED ST.
Tel. Yards 7-7308

A. PETKUS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

6812 So. Western Avenue
TELEFONAS GROVEHILL 6-0142

1410 South 50th Avenue
TELEFONAS TOWN HALL 3-2109 CICERO, ILLINOIS
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

LIUDĖSIO VALANDOJ

Saukite

MAŽEIK & EVANS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

6845 So. Western Ave. 3319 Lituania Ave.
P. Prospect 6-0099 Yards 7-1138-1139

Tiems kurie gyvena kitose miesto dalyse gauname koplyčių arbas į jų namus

John F. Eudeikis

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

4605-07 SO. HERMITAGE AVE.

Visi Tel. Yards 7-1741-1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVE.

Telefonas LAFayette 3-0727

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mūsų radio programai šeštadieniais 9:15 rytu. W. G. E. S. 1390 k.

NARIAI
Chicago
Lietuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENĄ
IR NAKTĮ
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

LACHAWICZ IR SUNUS

TEL.: VIRGINIA 7-6672 and 6673
2314 WEST 23rd PLACE 10756 SO. MICHIGAN AVE.

L. BUKAUSKAS

10821 SO. MICHIGAN AVENUE Phone PULLMAN 5-9661

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 LITUANIA AVENUE Phone YARDS 7-4908

PETRAS P. GURSKIS

659 WEST 18th STREET TEL.: SEELEY 3-5711

ALFRED VASAITIS

1446 SO. 50th AVE. CICERO, ILL. Tel. OLYMPIC 2-1003

J. LIULEVIČIUS

4348 SO. CALIFORNIA AVENUE Phone LAFAYETTE 3-3572

P. J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED STREET 710 WEST 18th STREET
Telephone YARDS 7-1911

LEONARDAS A. EZERSKIS

1646 WEST 46th STREET Phone YARDS 7-0781

PRIEŠ LIEPOS 15 DIENĄ

Kas investuos į Universal Savings and Loan Association
prieš liepos 15 dieną, gaus dividendus už visą mėnesį.

Indėliai apdrausti per Federal Savings & Loan
Insurance Corporation iki \$5,000.00.

MOKAME DIVIDENDUS 2 KARTUS PER METUS

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1739 SO. HALSTED STREET
Tel. HAYmarket 1-3317

RAŠTINĖS VALANDOS

Daily 9:00 A. M. to 5:00 P. M.; Thursdays 9:00 A. M. to 8:00 P. M.
Wednesdays and Saturdays 9:00 to 12:00 Noon.

IŠ ČIKAGO'S

NORĖJO NUNUODYTI?

Northwestern universiteto vadovybė tyrinėja, ar nebūta pasiryžimo nunuodyti 4 laboratorijos darbininkus. Būtent, prieš kurį laiką vienas chemijos laboratorijos darbininkas stud. G. C. Tillquist Jr., 20 m., 6618 N. Maplewood, gėrė arbatą, kurioje buvo įmaišyta nedidelė nuodų porcija: Su juo dirbo dar 3 darbininkai, kurie nebuvo studentai. Kai pastebėjo, kad geriamojoje arboatoje esama kažko įtartino, jis susilaikė gėres. Netrukus šį dalyką sužinojo universiteto vadovybė. Pasirodė, kad būta į arbatą įdėta cianido. Iškisio ir Evanstono policija. Bent pustrėčios savaitės dalykas buvo laikomas paslaptimi. Nukentėjęs studentas pažymėjo, kad niekada šių trijų darbininkų jis anksčiau nematęs; tik tada jie pasirodė, kai jis gėręs arbatą.

Matyt, studentas nenusiuodijo dėl to, kad arbatą kiek neutralizuoja cianidą; o antra, jis nedaug jos teigėrė.

VYRŲ ŠAUKIMAS SPARTINAMAS

Pirmajam ratui Iliinojuje bus pašaukta 1.244 vyrai, kurie kariuomenėje jau turės būti rugpiūčio mėn. 15 d.

Manoma, kad rugpiūčio 1 d. bus antras šaukimas, kuriuo bus pareikalauta krašte 20.000 vyrų. Cook apskrčiai tada tektų 675.

Registruojamiesiems bus duota penkios dienos atvykti sveikatos tikrinti, greičiausia, liepos 17 - 22 d. d. Po to priimtisiems bus duota 21 diena laiko susitvarkyti asmeniniams reikalams. Rugpiūčio 15 d. pirmieji jau turės būti aktyvioje tarnyboje, o visi ne vėliau kaip rugsėjo 30 d.

Jau sudaryta 81 naujokų ėmimo komisija Čikagoje ir 17 pirmiesčiuose.

KAS 4-TA IŠTEKĖJUSI NEDIRBSIANČI

Atrodo, kad vyrams teks daugiau padirbėti, nes jaunosios nuotakos sakosi nenorinčios dirbti. Bent 250 iš 1000 dirbančių mergaičių Cook apskrities vedybų biure pareiškė ištekejusių mesiančios savo darbą.

Pereitais metais tokių pasiryžusių nedirbti nutakų tebuvo 20%.

PREIKŠAITIS ĮVAŽIAVO I AUTOMOBILĮ

William Preikshat Jr., 21 m., 12008 S. La Salle, antradienį 1747 E. 95th St. įvažiavo į A. Miller, 1535 W. 83d., automobilį.

GELEŽINKELIŲ STREIKAS ATIDĖTAS

Vakar minėtas ruošiamasis geležinkelių konduktorių ir geležinkelininkų streikas dėl karinio pavojaus atidėtas neaprežtam laikui. Manoma darbo valandų sumažinimo klausimą spresti pasitarimų keliu. Tam tikra telegrama unijos kreipėsi į prezidentą Trumaną, pareiškdamas, jog valdžios sudarytosios duomenų ieškojimo tarnybos pasiūlymas esąs labai nedemokratiškas.

PASTO PRISTATYMAS TVARKOJ

Pašto išnešiojimas vieną kartą per dieną nesulaikys pašte siuntinių įgesniam laikui. Taip pareiškė pašto viršininkas J. Haderlein. Jis tuo atsakė į pašto išnešiojimo sąjungos kaltinimą. Tik vienoj pašto stoty savaitgalį buvę kiek daugiau prisirinkę neišsirstyto pašto.

REMKITE TUOS BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI NAUJENOSE

8-NAUJENOS, CHICAGO'S, ILL.

REIKALINGOS GAILESTINGOSIOS SESERYS

Civilinėje gynyboje gailestingosioms sesutėms (nurses) tenka svarbus vaidmuo. Taip pareiškė Miss R. Freeman, tautinio saugumo atsargos tarnybos atstovė Knickerbocker viešbuty valstybės gail. seserų sąjungos atstovėms. Šeimas ir atskirus asmenis teksią pamokyti, kaip elgtis ligos ir atitinkamos tarnybos atvejais. Ji pareiškė, jog ruošiami gail. sesučių ir civilinės gynybos sveikatos kursai. Esą, galima laukti greito įsakymo iš Vašingtono, Korėjos kovų akivaizdoje šaukti gail. sesutes.

DAUGIAU GYVENTOJŲ ILINOJUJE

Gyventojų surašymo duomenys rodo, kad per pastaruosius 10 metų Iliojaus valstybėje gyventojų padaugėjo 10%. 1950 m. Iliojuje viso buvo 8.696.490 gyventojų (o 1940 m. 7.897.241).

Indianoj gyventojų nuo 1940 m. padaugėjo 14%, ir dabar yra 3.917.904 gyventojai, o Kentucky padidėjo 3%, ir yra 2.845.627 gyventojai.

TRIBUNE APIE PLECHAVIČIŲ

Vakar dienos Chicago Tribune rašo, jog "Povilas Plechavičius, 60 m., buvęs vyriausias Lietuvos armijos vadas ir 48 valandų Lietuvos diktatorius 1926 metais, yra likerių urmo pardavėjas Čikagos frimoje". J. S. Leavitt, tos firmos vicepirmininkas, prieš savaitę Tribune paskaitęs, kaip Lietuvos generolas vaikščiojęs gatvėmis dairdamasis darbo, juo susidomėjęs.

STATYS BIBLIOTEKA

5727 Cottage Grove už-vakar prakasta žemė didelei bibliotekai, Midwest Interlibrary Center, statyti. Ją ruošia 13 Vidurinių Vakarų universitetų. Pastatas kainuosiąs 850.000 dolerių, kurių \$750.000 skirianti Carnegie Co. ir \$250.000 Rockefellerio fondas.

TRAUKINYS SUSIDÜRĖ SU SUNKVEŽIMIU

Apie 50 keleivių buvo sukrėsti, kai South Shore elektrinis traukinys susidūrė su gazolino sunkvežimiui ties 130 g. ir Doty Ave.

SUSIBARUSI NORĖJO NUSI-NUODYTI

Iliojaus universiteto medicinos studentė Mrs. D. MacKenzie, 27 m., buvo atgabenta į American Hospital. Jos vyras irgi studentas, pranešė policijai, kad jo žmona "kažką į save paėmusi". Atvykę ugniagesiai per 20 min. ją atgaivino. Gydytojui ligoninėje Mrs. MacKenzie, graži brunetė, pasipasakojo, jog ji paėmusi nuodų po to, kai buvusi susikirtusi su savo vyru.

PADIDĖJO DARBO GALIMYBĖS

Anksčiau laikraščiuose darbo pasiūlymuose paprastai būdavo apsiribojama 45 metų darbininko amžiumi. Pastaruoju laiku vietos laikraščiuose jau dedami skelbimai šių sąlygų nebekelia.

—Izraelio slaugės streikuoją, reikalauja geresnių darbo sąlygų.

—Prezidentas Trumanas paskyrė iš Indianos kilusį Clarence J. McCormick agrikultūros sekretoriaus pavaduotojo pareigoms.

—Kolombijoje įvyko žemės drebėjimas, kurio metu gyvybės neteko 270 asmenų, o 40.000 liko be pastogės.

—Čilėje vakar drebėjo žemė, bet žmonių aukų nebuvo.

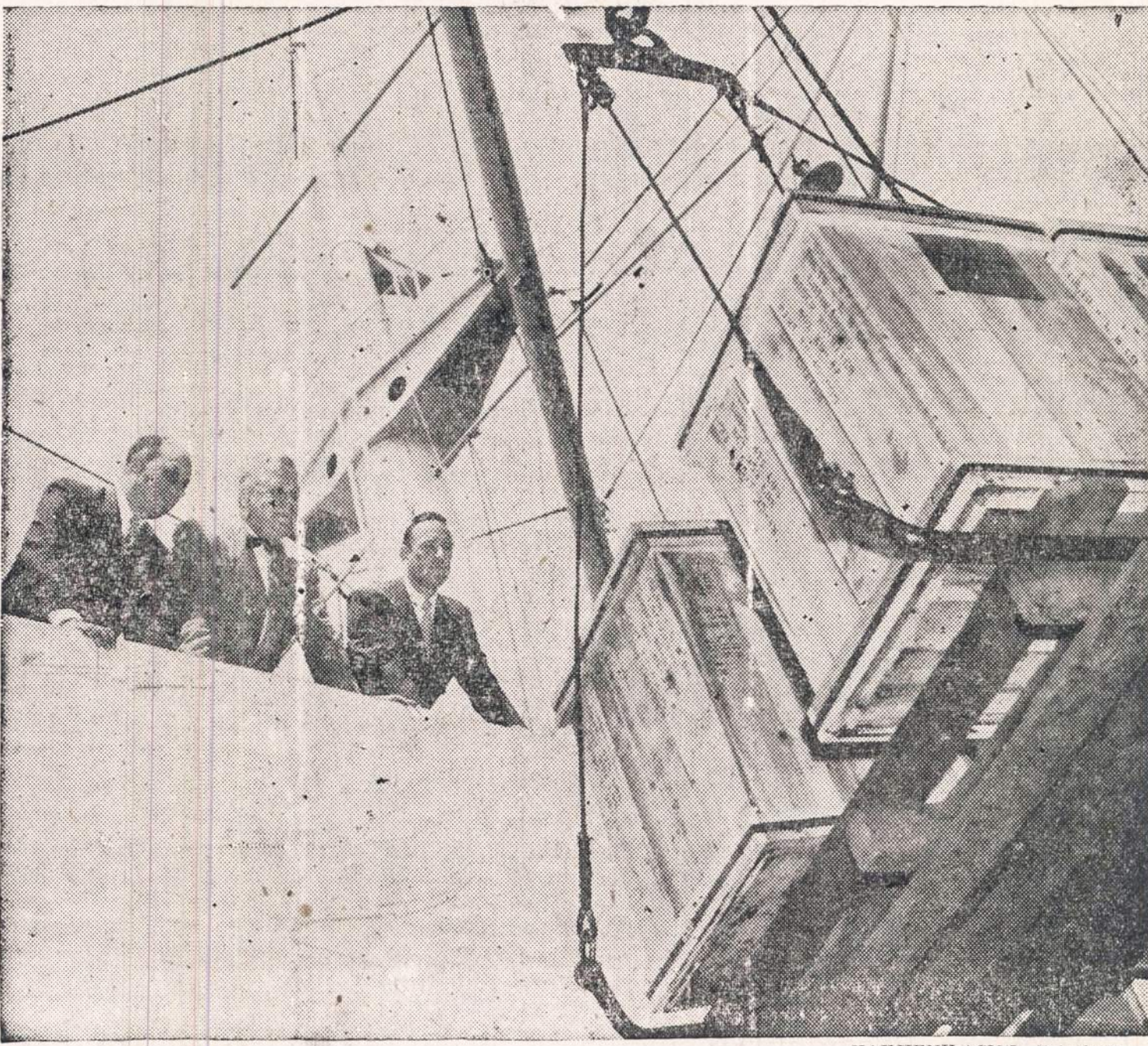
Seržantas John Ferguson žiūri, kaip 30 nacionalės milicijos narių užpludo rekrutavimo ofisą Chicagoje. Jie visi pareiškė norą stoti į armiją.

Suwon, Pietų Korėja. — Tą miestą užėmė komunistai. Prie arbatinės dar pasiliko iškaba, kad Amerikos kariai yra "welcome".

York, Nebr. — Po nepaprastos liūtės (lietauskrituliai siekė 13 colių) Yorko mieste prasidėjo potvynis.

Švedų laivas atgabeno eksponatus Chicago's parodai, kuri prasidės rugpiūčio 7 d. Iš laivo tilto (iš kairės į dešinę) žiūri: I. S. Anoff, parodos prezidentas; pulk. John N. Gage, parodos vedėjas, ir B. G. Lindner, švedų prekybos atstovas.

CLASSIFIED ADS.

HELP WANTED—MALE

Reikia Darbininkų

REIKIA VYRŲ

patyrusių ir nepatyrusių medžio darbininkų

★ kabinetų sudėstytojų

★ mašinų operatorių

★ paprastų darbininkų.

ED ROOS COMPANY

7329 W. Harrison, Forest Park.

REIKALINGAS vyras dirbti taver-noje. 2425 W. 69th Street.

KAMBARYS su virtuve beismonte už prižiūrėjimą počiaus du sykius i dieną. Yra prie Jackson Park. Adolf Mann, 1543 E. 65th St. MUSEUM 4-9333.

HELP WANTED—FEMALE

Reikia Darbininkų

MOTOROLA

ISLAVINS JAUNAS

MOTERIS

ŠIO DARBO

WIRE

and

SOLDER

Naujoje Clybourn

Television Dirbtuvėje

Mokame Patyrusių

Darbininkų Mokestį

Kvalifikuotom Ofiso

Merginoms

KREIPTIS

MOTOROLA

EMPLOYMENT OFFICES

3248 N. LINCOLN AVE.

arba

MAIN PLANT

4545 W. AUGUSTA.

REIKIA patyrusių moters skirsty-mui skudurų. Nuolatinis darbas. Ge-ras mokėstis. Advance Iron and Metal, 1144 So. Fairfield Avenue. KEDzie 3-4608.

REIKIA merginos prižiūrėjimui kū-diko. Šaukit po 6 val. vakare. Tel. WAlbrook 5-9168.

SITUATION WANTED

Ieško Darbo

IEŠKAU DARBO PRIE NAMU. Moku moliavoti ir dekoruoti. Taip pat pataisau namus. 6700 STONY ISLAND AVE. Telefonuokit ryte arba vakare Tel. HYde Park 3-2516

REAL ESTATE FOR SALE

Namai, žemė — Pardavimui

3218 SO. HALSTED STREET Visiškai naujas namas su krautuve ir 3 kambarių apartamentu užpaka-lyje. Alyva šildomas. Prieinama ka-na. Ismokėjimas.

STANLEY REALTY COMPANY 179 W. Washington St. RA 6-7055.

PARDAVIMUI APART. NAMAS Moderniškas 3 flatų, 1-6, 1-3, 1-2 ir 2 ofiso kambariai sklepe; 2 karų mūrinis garažas, gaso au-tomatiška šilima ir vandens šil-dymas. Pajamų \$2,000 i metus. Vienas ir pusė bloko iki St. Al-phonsus bažnyčios. Telefonuokit Savininkui GRaceland 2-4340.

FARMS FOR SALE

Ukiai Pardavimui

KLAMAN farma 200 akrų prie 13 vieškelio; 10 kambarių moderniška stuba, apskritu stogu barnė, kiau-lės, galvijams barnė, bėgantis vanduo, 2 arodai, vištinkas, garažas; ge-ležinių stulpų tvora. 3/4 mylios nuo mokyklos, paštas, pieno pristatymas 160 akrų "sweet clover", alfalfa. ELSIE KLAMAN, 2 miles southwest Wyndmere, No. Dakota.

160 AKRŲ farma arti Traverse City, Michigan. Stuba, didelė barnė, elek-tra, upelis, miškas. Geras šuliny-s. \$5,200. Sparling. 12740 Mendota, Detroit 4, Mich.

PRANESIMAI

NORTH SIDE.—BALF 4-to Sky-riaus sandėlis priima drabužius, ke-nuotą maistą, muilą ir avalynę kas-dien nuo 4-tos val. popiet iki 8-os val. vakaro. Sandėlis — Seserų na-mas, 1641 Wabansia Ave.

BALF 6-tas Skyrius priima dra-bužius, maistą bei knygas dėl lie-tuvių varstancijų Europoje sekan-čiose vietose: Kass Jewelry Store, 4216 Archer Ave. ir 4401 So. Moz-zart Street. Kas negalite atnešti, —pašaukite LAfayette 3-3617, o Mr. Kass paims jūsų auką.

—J. K. Encheris, pirm.

AUTOS-TRUCKS FOR SALE

Autai ir Sunkvežimiai Pardavimui

TOBULOS MAŠINOS

Vieno savininko, kaip nauji visiškai. Kiekvienas turi radijo, šildytuvą ir visus įrengimus. Garantuoti. Leng-vos išmokėjimo sąlygos.

1949 OLDS. "98" convertible \$2495

1949 OLDS. "88" 4 durų \$2245

1948 OLDS. "66" club sed. \$1495

1948 PONTIAC 4 durų \$1495

1947 CADILLAC "62" 4 durų \$1750

1947 OLDS. club sedan \$1345

1946 DESOTO 4 durų \$1095

1937 CHEVROLET 2 durų \$135

1937 PLYMOUTH 4 durų \$195

1936 PLYMOUTH 4 durų \$195

Ir daugelis kitokių už kainą jus išsigalit mokėti.

General Motors lengvos sąlygos.

Olds, dyleris per ketvirtį amžiaus.

MAY MOTORS SALES

7411 So. Halsted Street

A. & C

MOTOR SALES

816-20 W. 35th Street

GERAS PASIRINKIMAS

VARTOTŲ KARŲ

VISUOMET

1936's iki 1950's

\$50 IR AUKŠČIAU.

Mes perkam gerus vartotus automobilius.

A. & C. Motor Sales

816-20 W. 35th Street

RESORTS AND VACATIONING

Kurortai ir Atostogų Vietos

REZORTO nuosavybė su apskriti metų pajamomis, laips "sandwich shop", pačiam miestu vidury. Turi būti parduota iš prieštasties silpnos sveikatos. Šaukite MRS. KLIEN, Fox Lake 7-8301 nuo 10:00 ryto iki 6:00 po pietų.

REZORTAS, arti Park Falls, Wis-consin. Namai, 3 kambario ir kiti pa-statai. 9 akrų vandens pakraščio. \$8,500. Ismokėjimais. J. KATCHIS, Ardmore 1-2876.

BUSINESS CHANCES

Biznio Progos

MARCELOS TAVERNA

Naujoje vietoje, naujai ir gražiai atremontuota. Yra geros rūšies deg-tinės, vyno, alaus ir malonus visiems patarnavimas. Savininkė: MARCELA VALENTAS 919 West 35th Street.

FURNITURE-FIXTURE FOR-SALE

Rakandai ir Įtaisai Pardavimui

MODERNIZUOKIT

Savo Virtuvę

arba Bathroom su Steel Wall Tile kambarys 4x7, 4 pėdų aukščio \$59.00. Sudėsimė—Kreditas.

LAfayette 3-2977

Pasirinkimas gražiausių spalvų.

PAINTING AND DECORATING

Maliavojam ir Popieruojam

Sienom Popieris 33 1/3% Pigiau

Pure-Lead-Oil House Paint

Self-Cleaning gal. \$3.95

1 Coat Flat Paint, gal. \$2.95

1 Coat Enamel, baltas. gal. \$2.95

Kaip tik stiklas. Gal. \$3.95

Mes pristatysim į jūsų namus

dieną DYKAI Šaukite: LA 1-0104.

BERLAND'S PAINT COMPANY

3544 W. 26th — 1917 So. Halsted.

Tel. LAwndale 1-0104.

DYKAI kvorta Linoleum Finish su

kiekvieniu telefonu užsakymu.

Padarykit savo linoleum kaip naują.

BUILDING CONTRACTORS

Namų Statytojai—Taisytojai

JOHN G. MEZLAISKIS

GENERALINIS KONTRAKTORIUS

IR NAMŲ STATYTOJAS

Statom namus ant savo lotų arba

ant jūsų lotų. Perkam lotus. Rei-kale kreipkitės: J. CONRAD, 5242

So. Artesian Ave. GROvehill 6-4177.

Padarykit savo linoleum kaip naują.

REPAIRS—IN GENERAL

Ivairūs Pataisymai

DIDELĖ SUTAUPA

DIDELE NUOLAIDA

ant radijų, televizijų, šaldytuvų,

skalbiamų mašinų ir rakandų.

Matykite mus pirma pirkimo.

Mes taipgi turime kelis vartotus

šaldytuvus, skalbyklų ir vacuum

valytuvų kainą nuo \$15. Ateikite i

nūsų įstaigą ir pamatykite patys.

Mes paimsim jūsų seną

prekę išeitimiui.

A. C. NOVAK & SONS

3428 WEST 63rd STREET

TEL. REPUBLIC 7-2650

CHICAGO 29, ILL.